

KARAS AZIJOJE

INDIJOS PERGALĖS LAUKIANT

Pranešimai iš karo veiksmų Rytų Pakistane yra tokie, kad šias eilutes greičiausiai pralenks žinia, jog "išvaduo-tam" Jessorės mieste buvo paskelbta nepriklausoma Bengalijos valstybė -- Bangla Desh. Indija turi ne tik karių ir ginklų persvarą, bet ir vietos gyventojų simpatijas, jau nekalbant apie jų partizanų "Mukti Bahini" sąjūdį. Tokioje padėtyje Pakistanas Indijai galėtų sukelti daugiau rūpesčio tik įjupdamas iš

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

savo teritorijos vakarinės dalies. Tačiau ir tenai jėgų santykis kalba Indijos naudai. Atrodo, kad Pakistanas tikėjosi užsienio intervencijos, tačiau šiuo metu nesimato jėgos kuri galėtų sulaukyti Indijos kariuomenę.

Indijai greita karinė pergalė yra reikalinga jau viendėlio, kad jai sunku išmaitinti tuos 9 ar daugiau milijonus pabėgėlių, kurie pasitraukė iš Pakistano į jos terito-

riją. Tų pabėgėlių fotografijų pilna visuose laikraščiuose. Įdomu, kad nepaisant viso matomo ir aprašomo vargo, jų dauguma pabėgėlių stovyklose susilaukė geresnio gyvenimo negu pas save namie ar čia pat aplink stovyklas esančiuose Indijos kaimuose, kur viešpatuoja sunkiai išivaizduojamas vargas. Kiekvienu atveju, pabėgėlių dienos davinys iš 10,5 uncijų ryžių, 3,5 uncijų kviečių ir 3,5 uncijų daržovių yra lygus ar dažnai net viršija apylinkės vietos gyventojų davinį. Be to, pabėgėliai turi geresnę medicinos pagalbą negu vietos gyventojai. Už tat Indijai labai rūpi pabėgėlius gražinti atgal, nors daugelis jų grįžti nenorėtų ir daugiau džiaugiasi stovykline "prabanga", kas kelia čia būvių pavydą ir nepasitenkinimą.

Karas Indijai yra reikalingas ne tik pabėgėlių problemos išsprendimui. Jei Bengalija liktų nepriklausoma, vakarinio Pakistano reikšmė smarkiai sumažėtų, Indija pasidarytų dominuojanti valstybė visoje Pietų Azijoje. Su ja bus daugiau skaitomasi negu bet kada anksčiau.

Tai, žinoma, dar nereikia, kad jos ateitis būtų rožėmis klotą. Visų pirma nepriklausoma Bengalija būtų magnetas ir Indijos pusėje gyvenantiems bengalams, kurie nuo seno yra nepatenkinti centrinės Indijos vyriausybės politika ir dažnai pasvajoja apie nepriklausomybę. Ir Indijos valdomoje Bengalijos dalyje veikia partizanai, tiesa nelabai gausūs ir suskilę į tris komunistines partijas. Iš viso sunku įsivaizduoti Benglijoje kitokią ateities režimą kaip komunistinį. Bet tai, žinoma, daugiau ateities rūpesčiai, kurie mažai veikia į nūdienius sprendimus.

Indijos laimėjimas, žinoma, būtų kartu ir sovietų laimėjimas. Indija, kuri nori būti nesudėjęsi, ilgai norės nusikratyti ir bet kokios sovietų įtakos. Tai tačiau priklausys nuo Indijos-Pakijos tolimesnių santykių plėtotės, galimos

Simo Kudirkos tragedijos metinių minėjimo organizatoriai prie Martha's Vineyard salos, Kudirkos išdavimo vietoje, su kitais dalyviais. Iš kairės: R. Veitas, JAV LB Tarybos narys A. Mažeika, Č. Mickūnas, Br. Veitas, Vliko narys J. Valaitis, Vliko pirm. dr. J. Valiūnas, R. Bričkus, J. Kapočius, Z. Gavelis ir A. Rukšėnas.

SIMO KUDIRKOS TRAGEDIJOS METINĖS BOSTONE

Lapkričio 23 d. ALTS-gos namuose kalbėjo Vliko pirm. K. Valiūnas aktualiais mūsų politikos klausimais. Jis čia atvyko dalyvauti Simo Kudirkos metinių pagerbimo iškilmėse prie Martha's Vineyard salos.

Lapkričio 23 d. Bostono ir apylinkių lietuviai laivu iš Hyannis uosto nuplaukė prie Martha's Vineyard salos, kur prieš metus toje vietoje Simas Kudirka, siekdamas laisvės, peršoko iš Sovietų Sąjunga į Amerikos pakrančių sa-

gos laivą Vigilant, tačiau amerikiečių pareigūnų buvo išduotas rusams. Vainiko į jūrą nuleidime kalbėjo dr. Valiūnas, A. Mažeika iš New Yorko, iškilmėse dalyvavo Bostono amerikiečių televizijos ir spaudos reporteriai. Tą pat vakarą pagerbimo iškilmės buvo rodomos per pagrindinius televizijos stočių kanalus. Bostono dienraštis "Herald Traveler" vėl smulkiai aprašė Simo Kudirkos tragediją ir Pabaltijo valstybių likimą Rusijos okupacijoje.

KARIUOMENĖS ŠVENTE

Lapkričio 21 d. Bostono "Ramovės" skyrius surengė Lietuvos kariuomenės atkūrimo 53-ji sukakties paminėjimą, drauge su metinėmis tragiško Simo Kudirkos šuolio į laisvę prie Martha's Vineyard salos. Sekmadienį 10 val. ryto šv. Petro liet. parapijos bažnyčioje dalyvaujant lietuvių organizacijoms su savo vėliavomis, buvo atlaikytos pamaldos už žuvusius kovose dėl Lietuvos laisvės.

11 val. ryto lietuvių radijo valanda "Laisvės Varpas", veda-

mas P. Viščinio, pusės valandos specialioje programoje perdavė dainos ir žodžio montažą, skirtą Kariuomenės šventei ir Simo Kudirkos pagerbimui. Montażą parengė aktorius J. Jašinskas, išpildė Bostono dramų sambūrio nariai.

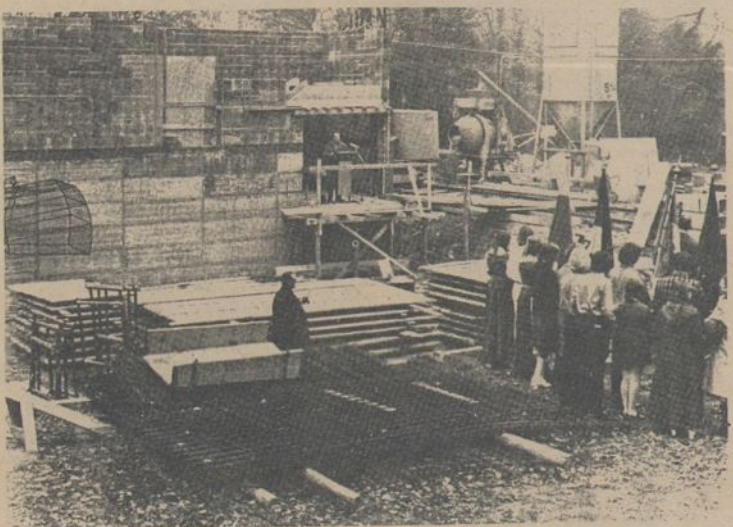
3 val. po pietų Lietuvių Piliečių klubo salėje įvyko iškilmingas šventės minėjimas. Atidarė "Ramovės" skyriaus pirm. A. Janavičius. Paskaitą tema: "Kariuomenė Lietuvos valstybingumo ugdytoja" skaitė dr. Br. Nemickas iš New Yorko. Meninėje programoje dainavo solistai St. Liepas ir Ben. Povilavičius, akomp. komp. Jer. Kačinskis. Be to, buvo pastatytas trijų paveikslų scenos vaizdelis pagal poeto Ber. Bradžionio poemą "Vaidila Valiūnas" prie užgesusio švyturio. Paruošė akt. J. Jašinskas. Išpildė Janina ir Gediminas Ambraziejai, Kazys Bartūnas, Gytis Gavelis, Feliksas Kontautas, Jonas Valiukonis, pranešėja Marija Gineitienė, šviesų ir garsų efektai Romo Šiežo. Publikos, nežidrind blogo oro, buvo pilna salė. Po

Laivas, kuriuo Bostono lietuviai plaukė į Martha's Vineyard salą Simo Kudirkos pagerbimui lapkričio 23 d.

J. Rentelio nuotrauka

PAŠVENTINTAS VASARIO 16 GIMNAZIJOS BENDRABUČIO KERTINIS AKMUO

Iš naujo bendrabučio, susirinkusių svečius sveikina gimnazijos direktorius V. Natkevičius.

Lapkričio 13 įvyko iškilmingas Vasario 16 gimnazijos naujo bendrabučio kartinio akmens dėjimas ir šventinimas. Prie jau gerokai patįgėjusių mūro sienų susirinko būrys svečių bei mokiniai su mokytojais būti liudininkais šio įvykio.

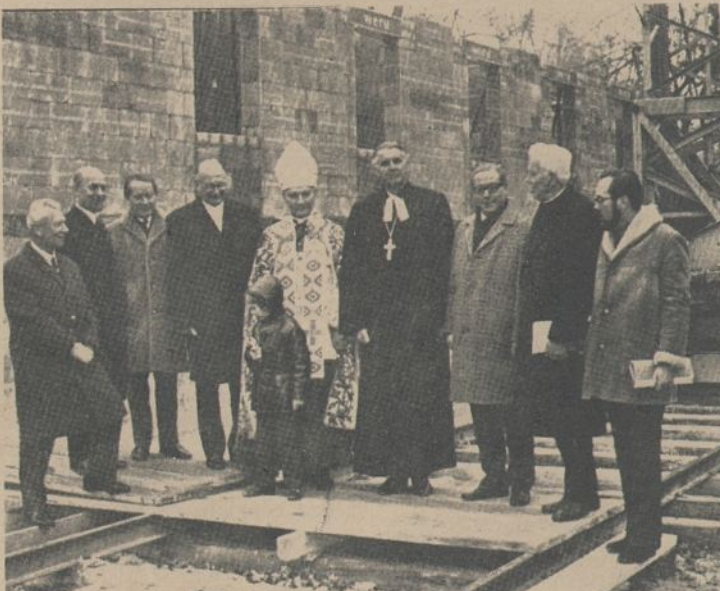
Gimnazijos direktorius V. Natkevičius pasveikino svečius, išskėlė bendrabučio svarbą lietuviškam jaunimui, dėkojo iki šioliniams rėmėjams ir prašė, ypačiai tų, kurie dar nesiryžę nieko duoti šiam reikalui, paramos, kad pradėta bendrabučio statyba būtų sėkmingai užbaigta.

Į kartinio akmens varinį vamzdį buvo įdėta dienos vietinis laikraštis Mannheim Morgen, paskutinis VLB Informacijų numeris, paskutinis Pasaulio Lietuvio numeris, Vasario 16 gimnazijos kuratorijos statusas, galiojančių monetų ir bendrabučio šventinimo aktas, Kartinį akmenį padėjo direktorius V. Natkevičius, vokiečių vyriausybės atstovas ministerijos tarėjas dr. Wottge ir piniginių vaujaus vedėjas tėv. A. Bernatonis. Šventinimo apeigas atliko Europos lietuvių vyskupas A. L. Deksnys.

nys ir ev. kun. J. Urdzė. Dabar pradėta statyti bendrabučio tik I dalis, nes vokiečių vyriausybė, nenorėdama per daug apsunkinti savo biudžeto pinigų skiria irgi dalimis. Pirmoji bendrabučio dalis turės 55 lovas ir visus reikalingus trengimus kaip prausyklas, dušus, kambarius bendram naudojimui ir kt. Bendrabutis yra ir taip suplanuotas, kad jį būtų galima dalimis ir apgyventi.

Šios pirmos dalies kaina yra DM 537,000 iš kurių DM 400,000 duoda vokiečių vyriausybė. Visas bendrabutis, pagal dabartinį apskaičiavimą turėtų kainuoti DM 1,300,000 (\$400,000). Pabaigus pirmąją bus pradėta statyti antroji, kuri apims likusias ca. 60 lovų.

Vasario 16 gimnazija labai džiaugiasi, kad į jos paramos prašymą jau atsiliepė didelis skaičius tautiečių iš visų pasaulio kraštų. Tas rodo, kad jos svarba yra suprantama ir reikalingumas jaučiamas. Tačiau sėkmingam statybos užbaigimui dar trūksta pinigų. Todėl ir dabar visi yra prašomi savo auka paremti pradėtą darbą. (vb)

Po šventinimo prie Vasario 16 gimnazijos naujo bendrabučio išaugusių sienų. Iš kairės: VLB valdybos pirm. J.K. Valiūnas, piniginių vaujaus vedėjas tėv. A. Bernatonis, gimnazijos direktorius V. Natkevičius, vokiečių vyriausybės atstovas ministerijos tarėjas dr. Wottge, Europos lietuvių vyskupas A.L. Deksnys, ev. kun. J. Urdzė, architektas K. Hutter, kun. Čeliešius ir kuratorijos reikalų vedėjas V. Bartusevičius.

Indija karįauja dviejuose frontuose prieš pakistaniečius. Sovietams JT saugumo taryboje vetavus amerikiečių rezoliuciją sustabdyti kautynes, ir Indijai pripažinus Rytų Pakistane sukiliminę vyriausybę, mažai vilties, kad prasidėjęs karas bus išspręstas diplomatinio keliu.

programos buvo vaišės ir šokiai.

Išvakarėse prof. dr. Br. Nemickas, lydimas ALTS-gos Bostono skyr. pirm. inž. J. Dačio, kurio jis buvo svečias, atsilankė į skyriaus narių ir bičiulių surengtą pagerbimo arbatėlę -- susirinkimą. Čia svečias dalyvavo gyvose diskusijose: politinėmis, visuomeninėmis ir kultūriniais klausimais. Tai buvo ypatingai įdomus, naudingas ir reikšmingas tokiu pobūdžiu susirinkimas. Diskusijose buvo paliesta ir gylinama dauguma šių dienų ir netolimos praeities svarbių problemų: Raudonosios Kinijos atslėpimas JT, Jaltos ir Potsdamo konferencijų įtaka, tarptautinio sionizmo ir Izraelio įtaka JAV (Nūkelta į 2 psl.)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

ZENKEVIČIAUS MELAS

Patriotinėje lietuvių spaudoje plačiai nuskambėjo atviras ir drąsus JAV kongresmano Derwinskio pareiškimas, pasmerkęs bolševikinės Rusijos imperializmą ir kolonializmą.

Bolševikai, kadaisė tampęsi Jungtinių Tautų rūmuose su tūla Diržinskaitė, pristatydami ją neegzistuojančios "Lietuvos užsienių reikalų ministerijos" pareigūne, dabar jos vieton pasodino lietuvišką kvilingiuką V. Zenkevičių, atsitempdami jį į Jungtinių Tautų trečiąjį komitetą, kaip Sovietų Sąjungos delegacijos, bene trečios kategorijos, pareigūną.

Ir kai šios sesijos metu Derwinskis tarė drąsų, istorišką žodį, Zenkevičiui teko ex officio replikuoti. Gal būtų, jei vietoj Zenkevičiaus sovietų delegacijos sąstata būtų koks ok. Latvijos ar ok. Estijos "užsienių reikalų ministerijos" atstovas, tą patį replikavimo melą būtų paskelbęs latviškas ar estiškas kvilingas. Juo biaučiau lietuviams, kad tos purvinos pareigos teko dabar lietuviškam kvilingui.

Visų pirma Zenkevičius iškėlė naivų klausimą, kas įgaliojo kongresmaną Derwinskį kalbėti anot Zenkevičiaus, "Lietuvos, Latvijos ir Estijos Tarybų Socialistinių Respublikų Vyriausybės vardu". Ta keista prielaida nurodo "socialistinės" respublikos kalbėtojo pasimetimą sąvokose ir pasiimtos temos svarstymo procedūroje. Juk kiekvienas komiteto atstovas turi neribotą teisę iškelti viešumon problemą, kuri jam atrodo svarbiausia ir būtina iškelti. Nedorą ir smerktiną visuomeninio genocido atvejį kiekvienas doras kalbėtojas turi, ir net privalo, paversti viešu reikalu, nenutylėti pastebėtų faktų. Jeigu sovietai garsiai ir provokaciniai rėkia apie Angolą ir portugalų ryšį su Angola, kodėl kongresmanas Derwinskis privalo tylėti, jeigu jam, kaip doram demokratinei valstybei atstovui rūpi iškelti pasaulio viešumon sovietų vykdomo genocido faktus? Jeigu Derwinskis iškeltų viešumon Angolos ir Portugalijos santykius, tai tas pats lietuviškas kvilingas Zenkevičius sveikintų kongresmaną, kaip "kovotoją už taiką".

Dabar gi Zenkevičius turėjo stvertis už sovietinio propagandinio melo malūno ir pilti bolševikinę agitaciją purvinais kibirais.

Nenuostabu, kad melų fabrikacijoje Zenkevičius stvėrėsi už pagrindinio bolševikinio melo. Zenkevičius tvirtino, kad "Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje sukilusi liaudies paėmė valdžią į savo rankas ir paskelbė jas tarybinėmis respublikomis", kad vėliau, "Lietuvos, Latvijos ir Estijos liaudies parlamentai 1940 metų rugpjūčio mėn. nutarė prašyti Sovietinės vyriausybės priimti jų respublikas į Sovietų Sąjungos sudėtį".

Šitas tvirtinimas taip prieštarauja tikrovei, kad nevertas užginčijimo. Yra nesugriauzamas faktas, kad Stalino-Hitlerio sukalbis padėjo sovietams paglemžti Pabaltijo valstybes, kad tai buvo padaryta po militarinės okupacijos, kad tomis pat dienomis, pagal tokias pat rezoliucijas sufabikuoti "liaudies" seimai atliko savo rolę.

Išdrėbęs tą melą, Zenkevičius puolė dengti savo tvirtinimus kaltinimais buvusiems "buržuaziniams" pabėgėliams ir, užmiršęs V. Kazakevičiaus pinamą bendradarbiavimo voratinklį, iškeikė vargšus dipukus taip: "įvykdyti negirdėtas piktadarytes (žmonių žudymą) hitlerininkams aktyviai talkino lietuviškieji fašistai, kurie karui baigiantis, pabėgo į Vakarų Vokietiją, o iš ten pervaziavo į JAV".

Sukčiaus apsukrumu V. Zenkevičius bandė Derwinskio kalbą išaiškinti kaip tų "galvažudiškų" dipukų įtaigojimo sukurtą. Zenkevičius užmiršo paminėti Molotovo - Ribbentropo broliavimąsi, kas buvo tikras įvadas į Pabaltijo valstybių okupaciją. Jis užmiršo ir tą istorinį faktą, kada vyko paskutinis

Lapkričio 27 d. LT namuose buvo pagerbtas ALT S-gos pirm. Teodoras Blinstrubas, 65 gimtadienio proga. Nuotraukoje iš kairės: Barbora Blinstrubienė, Teodoras Blinstrubas, K. Laikūnienė ir Kazys Kasakaitis. Priekyje Teodoro Blinstrubo brolienė -- Blinstrubienė. V. A. Račkausko nuotrauka

TEODORO BLINSTRUBO PAGERBIMAS

Prieš savaitę šio laikraščio vedamasis buvo skirtas mūsų iškiliam politinio, visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo veikėjui Teodorui Blinstrubui jo 65-rių metų amžiaus sukakties progą pagerbti. Jo nuopelnai lietuvių ir išeivijai buvo labai gražiai išryškinti bei pabrėžti š. m. lapkričio 27 d. Chicagos Lietuvių Tautiniuose Namuose surengtame sukaktuviame pobūvyje. Pobūvio pakili nuotaika gražiai derinosi supuošniai įrengtomis patalpomis, kurių sienas dabino dail. A. Varno ir dail. A. Petrikonio paveikslai, švytėdami saulėtomis spalvomis, tartum skleistų ryškios sukaktuvinko Teodoro Blinstrubo veiklos atspindys.

Pobūvin atsilankė apie pusantro šimto žmonių iš Chicagos ir apylinkių. Neturėjo atvykusių ir iš tolimesnių vietovių. Tai buvo Blinstrubų šeimos nariai, giminės, artimieji, bendrojo darbo dailininkai - bendraminčiai tautininkai ir iškilių kintų srovių atstovai, pradedant sukaktuvinko anūku, baigiant senosios kartos veteranais kaip dail. A. Varnas ir ponias bei kt. Savo atsilankymu ir asmeniniais linkėjimais sukaktuvinką pagerbė p. M. Bačiūnienė, p. V. Olienė, p. Rudokienė, p. Ant. Lapinskas ir ponias, dr. J. Bartkus ir ponias, dr. K. Bobelis ir ponias, dr. L. Kriaučiūnas ir ponias, inž. A. ir M. Rudžiai, dail. Ant. Rūkštelė ir ponias ir daug daug kitų lietuviškame gyvenime aktyviai besi-

reiškiančių asmenų, kurių visų neįmanoma išvardinti. Iš Clevelando specialiai atvykę pobūvyje dalyvavo Vilties Draugijos pirm-kas Al. Laikūnas ir ponias ir Dirvos redaktorius Vyt. Gedgaudas.

Trumpu, nuotaikingo sąmojaus persunktu žodžiu susirinkusius pasveikino šio pobūvio kaltininkas Teodoras Blinstrubas, dėkodamas viešioms ir svečiams už malonų atsilankymą ir palinkėdamas jaukios šeiminės nuotaikos, kuri iš tikrųjų buvo kiekvieno jaučiamą, vos įžengus į pobūvio patalpą, kurioje svečiai gavo progos pasidžiaugti, o jų savininkai užtarnauti gali didžiulius. Tolimesni vadovavimą vaišėms sukaktuvinkas perleido Vytautui Kasniūnui, buv. savo mokiniui Joniško gimnazijoje. Prieš vaišes, jo pakviestas, Draugo red. kun. P. Garšva sukalbėjo lietuviškai šiltą maldą.

Gausią sukaktuvinių sveikinimų eilę pradėjo ALT S-gos vyr. valdybos vicepirm. Kaz. Pocius, savo kolegų valdybos narių ir visos Sąjungos vardu pasveikindamas pirminką T. Blinstrubą, trumpai perbėgdamas sukaktuvinko gyvenimo eigą ir jo nuopelnus tautinei srovei bei mūsų organizaciniam gyvenimui apskritai.

Vilties Dr-jos pirm. Al. Laikūnas linkėjo sukaktuviniui dar daug metų džiaugtis asmenišku gyvenimu, kartu su ligšioliniu atsidėjimu reikšmis lietuviškoje veikloje.

Lietuvos-Lenkijos valstybės padalinimas ir carienės atstovas diktavo savo nuožmias sąlygas bejėgiam seimui, už seimo durų stovėjo rusų kariuomenė. Panašus buvo ir Pabaltijo valstybių "išijungimas" į Sovietinės Rusijos pragarą.

Tenka nusilenkti kongresmanui Derwinskiui už nuostabiai teisingą jo žodį, juo labiau dabar, kada ima pragaistingai siausti fikcinio "sugyvenimo" vėjai. (d)

Dirvos redaktorius Vyt. Gedgaudas dėkojo už sukaktuvinko dėmesį tautinei spaudai, tikėdamasis to pat ir dar ilgoje ateityje.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos vardu savo garbės filisterį pasveikino coll. Audronė Pavilčiūtė, išreikšdama jaunųjų korporantų pagarbą sukaktuvinkui.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobelis savo sveikinime išryškino T. Blinstrubo atsidėjimą ALTos užsimojimams vykdyti, mielą ir malonų bendradarbiavimą tos organizacijos rėmuose, nusitęsusi net porą dešimtmečių ir išreiškė savo asmeninį džiaugsmą, galint pasveikinti asmenį, kuris vadovauja mūsų politinei srovei, davusiai pirmąjį ir paskutinį Lietuvos respublikos prezidentą.

Savo ir šeimos vardu kalbėdamas inž. Eug. Bartkus pažymėjo, jog ji ir sukaktuvinką Teodorą riša daugiametis bendradarbiavimas. Per tą laiką jie išgyvenę įvairiausias to bendradarbiavimo formas: tai vienas vadovavęs, o kitas jam paklūęs, tai keitęsi vietomis vadovybėje, bet šviesioje ir tolimoje ateityje dar ilgai teksią jiedviem panašiai savo vadovaujančiomis vietomis kaitaliotis.

Didelis ALTos veikėjas kun. Ad. Stašys savo sveikinime pasidžiaugė visuomet idealistiškai nusiteikusia, tarpsroviname darbe tolerantiška, bet principiniuose dalykuose nenuolaidžiai pastovia sukaktuvinko Teodoro asmenybe.

Gimtinių kaimynas ir mokslo dienų klasės draugas prof. dr. P. Jonikas savo nuoširdžiam žodyje prisiminė sukaktuvinką, igimtais organizaciniais polinkiais jau išryškėjusį dar gimnazijos suole.

ALTS East Chicago skyriaus pirm-kas Ant. Juodvalkis savo sveikinime pabrėžė sukaktuvinko nuopelnus tautinės srovės konsolidavimui ir palinkėjo našaus ateities darbo.

Chicagos Lietuvių Tautinių Namų pirm-kas inž. J. Jurkūnas dėkojo sukaktuvinkui už didelę talką ir pagalbą, patirtą planuojant, išigyjant ir tvarkant patalpas, kuriose ir šis jaukus pobūvis galės vykti šiltes-

ne nuotaika, nes tai vyks tas savuose namuose.

Vaikaitis Gytis Juškus pasveikino savo senelį, gyvu veikliu pavyzdžiu jam idieges ryžtą augti ir reikštis sąmoningu lietuviu, siekiančiu ateityje sekti senelio primintais lietuviybės keliais.

Tolimiausią kelionę pobūvin vykdoma atlikusi p. P. Papeškie, viešnia iš Lenkijos, savo žodyje pasidžiaugė sukaktuvinko visuomeniniais darbais, apie kuriuos ji nuolatos patirian ti net ir toli nuo šio krašto gyvendama.

Dar trumpu žodžiu į svečių bei viešnių sveikinimus atsakius sukaktuvinkui Teodorui ir p. Barborai Blinstrubams, perskaičius ALT S-gos Clevelando skyriaus sveikinimą telegrama, p. K. Laikūnienė ir K. Kasakaitis iškėlė sukaktuvinkui svečių dovaną, o p. Blinstrubienė prisegė korsažą.

Vytautui Kasniūnui, gyvai ir sklandžiai pravedus oficialiąją vaišių dailę, sekė asmenis svečių tarpusavio buvojimas, užsitęsęs dar keletą valandų, kurių metu, tartum trejetą dešėtk amžiaus metų numetęs, sukaktuvinkas Teodoras Blinstrubas visus pamatė, visus pakalbino, tuo pačiu įtikindamas, jog daugelio sveikintųjų kartotais linkėjimas dar daug metų gyvai reikštis mūsų įvairioje veikloje yra ne tik galimas, bet ir tikrai įvykdomas. (d)

PREMIJA LIETUVIUI LAIKRAŠTININKUI

Lietuvių Katalikų mokslo akademijos pirm. prof. A. Liūma raštu iš Romos praneša, kad nuo šių metų pradės skirti kasmetinę premiją lietuviui laikraštiniui. Premija 500 dol. Šiemet jūry komisija sudaryta New Yorke. Į ją įeina: kun. dr. Leonardas Andrejus, dr. Domas Jasaitis, dr. Bronius Radzivas, prof. dr. Jokūbas Stukas ir dr. Vytautas Vygantas.

Kandidatus premijai gali siūlyti kas tik nori, pasiūsdamas motyvuotą raštą bet kuriam jūry komisijos nariui. Siūlymus galima siųsti iki š. m. gruodžio 31 d. Gautieji po Naujųjų Metų siūlymai nebus imami dėmesio. Šią žurnalistikos premiją Liet. kat. mokslo akademija skirs kasmet. Jos mecenatas — kun. dr. Juozas Prunskis.

Nuo 1972 m. Liet. kat. mokslo akademija pradės skirti 1,000 dol. premiją už mokslo veiklą. Ir ši premija bus skiriama kasmet. Jos mecenatas taip pat kun. dr. J. Prunskis.

L. K. mokslo akademija yra ypatingai susirūpinusi lituanistinių mokslo veiklų ruošimu ir leidimu. Vienas naujausių jos leidinių yra Lietuvos vyskupų religijos iš XVII-XIX šimt.; tuo pradės leisti Lietuvos istoriniai šaltiniai.

• "Laisvosios Lietuvos" laikraščio 25 metų sukakties proga suruoštame lietuvių dailininkų neabstrakčios krypties patrotinės dvasios paveikslų konkurse I-ji 750 dol. premija atiteko dail. Antanui Rūkštelei už jo sukurtą paveikslą "Partizano mirtis", II-ji, 250 dol. premija — dail. Jurgiui Juodžiui už paveikslą "Pro Patria".

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

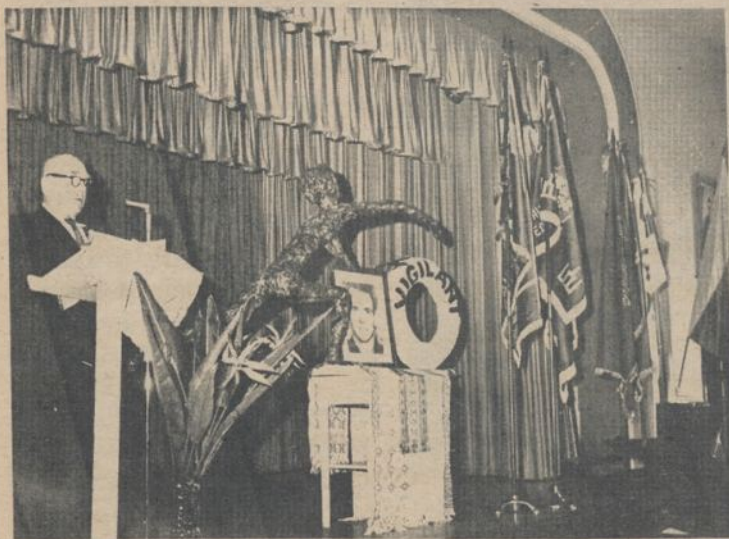
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKIA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Kalba mjr. K. Liaudanskas.

L. Kanto nuotrauka

LOS ANGELES LIETUVIAI KARIUOMENĖS ŠVENTĖS IR SIMO KUDIRKOS MINĖJIME

Minėjimas prasidėjo iškilmingomis pamaldomis 10:30 v. sekmadienį, lapkričio 21 d. šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Prisirinko pilna bažnyčia žmonių. Prieš pamaldas buvo įnešta į bažnyčią organizacijų vėliavos ir išrikuotos prieš altorių.

Iš sakyklos prel. Jonas Kučingis, parapijos klebonas, kalbėdamas pabrėžė, kad šis kariuomenės minėjimas, ruoštas ramovėnų ir šaulių, yra ypatingas nes kaip tik sukanka vieneri metai, kai buvo prievarta grąžintas rusams lietuvis jūrininkas Simas Kudirka, ši Lietuvos kariuomenės šventė švenčiama kartu su Kristaus Karaliaus švente ir šios šv. Mišios aukojamos už žuvusius Lietuvos karių, šaulių, partizanų. Prieš metus buvo prievarta rusams grąžintas lietuvis jūrininkas Simas Kudirka. Tam tragiškam įvykiui atžymėti, sakė prel. J. Kučingis, atlaikėme šv. Mišias ir trispalvę vėliavą perrišome gedulo kaspiniu. Todėl dabar prieš šv. Mišias prašė jaunimą nurišti gedulo kaspiną, nes jau žinomas Simo Kudirkos likimas, kad jis nuhaustas 10 metų sunkių darbų kalėjimu. Prie altoriaus priėjo prel. J. Kučingis, skautus ir skautė, ir nurišo juodą kaspiną, vėl trispalvę vėliavą pastatydami kairėje pusėje altoriaus, šv. Mišias aukojė už žuvusius karių dėl Lietuvos nepriklausomybės ir pritaikė tam tikslui specialų gražų pamokslą kun. Markaitis iš Chicagos.

Po pamaldų buvo organizacijų vėliavos išneštos iš bažny-

Plik. It. K. Pažemėnas kariuomenės minėjime skaito paskaitą.

L. Kanto nuotrauka

Organizacijų vėliavos minėjime.

L. Kanto nuotrauka

LIBERA ME DOMINE...

MUZ. MYKOLO LIUBERSKIO NETEKUS

Spalio mėn. 12 d. New Yorke, staiga, širdies smūgio ištiktas mirė muz. M. Liuberkis, palikęs skaudžiam liūdesyje žmoną Filomeną, dukras Donatą ir Angelę su šeimos, seserį Stasę Paulionienę -- Chicagoje, seserį Bronę Daumantienę ir brolių Juozą su šeimos -- Lietuvoje.

Gimęs 1901 m. kovo 6 d. Chicagoje, grįžo Lietuvon su tėvais būdamas 6 metų amžiaus. Ten ir pradėjo pirmuosius mu-

zika: Spalio mėn. 12 d. New Yorke, staiga, širdies smūgio ištiktas mirė muz. M. Liuberkis, palikęs skaudžiam liūdesyje žmoną Filomeną, dukras Donatą ir Angelę su šeimos, seserį Stasę Paulionienę -- Chicagoje, seserį Bronę Daumantienę ir brolių Juozą su šeimos -- Lietuvoje.

Minėjimas atidarė ir įžanginį žodį tarė ramovėnų pirmininkas K. Liaudanskas. Į salę buvo įneštos organizacijų vėliavos, vadojamos šaulio K. Karužos. Amerikos Holmą giedojė sol. Juozas Polikaitis.

Minėjimo vadovas pristatė programos dalyvius ir paprašė asistuojančių pagerbti už Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą žuvusius karių, šaulių ir partizanų ir salėje esančius Vyties Kryžiaus kavalierius: pulk. J. Andrusiūną, mjr. P. Starevičių ir kpt. J. Turnavičių.

K. Liaudanskas pirmiausia pakvietė tarti žodį Lietuvos generalinį garbės konsulą dr. J. Bielskį. Jo kalba buvo labai trumpa, bet reikšminga.

Paskaitą apie Lietuvos kariuomenę skaitė pulk. K. Pažemėnas. Jis norėjo plačiau nušviesti Lietuvos kūrėjams, laisvę paskelbus 1918 metais, bet laikas buvo duotas labai ribotas, vos 15 minučių, tad trumpais bruožais paryškino kaip buvo kuriam Lietuvos kariuomenės organizacija ir kokią paskirtį atliko Lietuvos kariai, šauliai.

Antras iš eilės paskaitą skaitė ALT pirmininkas inž. Vytautas Čekanauskas apie Simą Kudirką. Jo paskaita buvo labai kruopščiai paruošta, turininga, kas gerai nutiekė klausytojus.

Akademiniame minėjime pasibaigus buvo sugiedotas Lietuvos himnas, po to, vėliavos buvo išneštos ir prasidėjo meninė dalis.

Meninei daliai praversti buvo pakviesta mokytoja Ona Razučienė. Ji pristatė publikai lituanistinės mokyklos mokines: Reginą Stančikaitę, Liuciją Norkutę ir Daivą Sakalauskaitę, kurios padėklavo keletą eilėraščių.

Vyrų kvartetas: Antanas Polikaitis, Bronius Seliukas, Emanuelis Jarašūnas ir solistas R. Dabšys, vadovaujant muzikui Br. Budriūnui, padainavo keletą dainų. Publikai jų dainos patiko ir plojimu iškviatė antrą kartą į sceną.

Po meninės dalies prasidėjo kuklios vaišės, kurias paruošė šaulės ir birutininės.

Šiame minėjime žmonių dalyvavo daug daugiau negu praeitais metais. Šventės minėjimas praėjo geroje nuotaikoje.

Kazys Karuža

zikos mokslus pas Žagarės ir Joniško vargonininkus. Pirmiaisiais laisvės kovų metais stojo savanoriu į Lietuvos besikuriančią kariuomenę. Vėliau, apsigyvenęs Kaune, pradėjo nepalstamą chorinį darbą Ryšių batalijone. Tūkstančiai jaunų vyrų praėjo per jo drausmingą, bet kartu draugišką ranką, dainuodami puikias mūsų karių dainas. Nenuostabu, kad parvykę namo į kaimus, sodybas ir miestelius, šie jaunuoliai skleidė dainos meilę tarpusavyje subūrimuose ar gegužinėse, gimnazijose ir jaunimo organizacijose.

1930 m. pradėjus aktyviai organizuoti šaulių padalinių kultūrinius sambūrius. Šančiuose suorganizuotam šaulių būrio chorui, pakviestas vadovauti Mykolas Liuberskis. Per trumpą laiką, turėdamas didelį skaičių geros balsinės medžiagos - choristų, šis choras savo pasirodymais ir koncertais išliko, kaip vienas iš stipriausių šaulių chorų.

Neužilgo, pradėjus dirbti geležinkelio dirbtuvėse buhalteriu, Mykolas suleatimū draugų ir choristų iš šaulių choro, pradeda organizuoti vyrų chorą. Taip, 1938 m. rugpjūčio 28 d. dalyvaujant krikšto kdmoms artistei O. Rymaitei, inž. J. Avižoniui, įkurtas geležinkeliečių vyrų choras "Perkūnas". Jo sudėtyje, nuolat dalyvavo tarp 85-120 asmenų. "Perkūniui" Mykolas įdėjo visą savo sielą, laisvas valandas, šeimos laimę ir dainos grožį. Teko garbės man pačiam "Perkūne" dalyvauti ir nesuklysiu sakydamas, kad jis su šiuo vienetu, pasiekė nepalyginamos aukštybės ir garso vi-soje Lietuvoje. Per penkeris gyvavimo metus turėta apie 120 dainų ir 45 giesmių repertuarą ir duota virš 300 koncertų. Ypač tingai okupaciniais metais prasidėjo didžiausia darbų metė. Sunki okupacija, prislėgta tautos nuotaika, suvaržymai kultūros ir meno srityse, Mykolą paverė didžiuliu dainos ryžto patriotu. Kas antrą sekmadienį "Perkūnas" skriejo savo dainomis Kauno Radio valandėlė, kiekvieną trečią sekmadienį, drauge su Br. Jonušo orkestru dundėjo Vytauto parke vad. "Jaunimo valandose". Laiko ir galimybių atsisiradus koncertuojama Prienuose, Alytų, Vilniuje, Kaišėdoryse, Raseiniuose, Kernavė, Raudondvary, Palenone, Jona-voje, Vilkavišky, Marijampolė, Veiveriuose. Vokiečiams nedavus leidimo vykti traukiniais, važiuota slapta uždarytuose "Paramos" kepyklos sunkvežimiuose. Kai neturėta jokių priemonių, tai net 20 km. pėsčiomis eita. Dažniausiai svetur išvykus tekdavo iš eilės net tris koncertus dainuoti.

1942 m. Lietnukio b-vės aktyvus dainos mylėtojas, įsteigė "Lietnukio" vyrų chorą, kuriam vadovauti pakviestas Mykolas Liuberskis. Tarnybos ilgos valandos ir "Perkūno" dažnų re-peticijų ir koncertų skaičius Mykolo neišbaidė. Dainos ir tėviškos meilė stipresnė už viską. Jis apsiima vadovauti ir "Lietnukui". Dažnai teko kartu su Mykolu pasivažioti ir net pra-

Išvažiavimas iš Nidos

Kas nepažįsta mūsų Neringos perlo, Nidos? Kiekvieną traukia smiltys ir kopos, didžiulės smėlio kalvos, kur klesti sklandytuvų, valdymo menas.

Poilsiauti smagu ir nesmagu.

Smagu, nes kopos, saulė, vėjas, mėlyna erdvė, pušys...

Nesmagu, nes prie laikraščių kiosko reikia leisti valandų valandas. Nori gauti "Komjaunimo Tiesą". Lauk valandą ir kitą. Laikraščio nėra. Nori skaityti "Šluotą", skaityk, iš pažįstamo paskolintą, pereitų metų numerį. Vilniaus laikraščius Nida gaus ir trečią dieną. Nori pasivažinėti taksomotoru, nepasivažinėsi. Nidos taksomotoras juda tarp Preilos ir Juodkrantės, o tiksliai vadinasi jis "Nidos taksomotoras".

Nori pasėdėti "Vasaros" kavinėje, nepasėdėsi. "Vasaros" kavinė atsidaro tikrai rudenį. Nori užsukti į "Ryto" paviljoną, neužsuksi. "Ryto" paviljonas pradaro duris tik vakarop.

Taip trūnija turistai, prigludę prie smėlio kopos: be laikraščio, be "Vasaros" savitarnos, be "Ryto" globos. Ir taip trūnydamas be spaudos ir valgyklinės savitarnos, susigalvoja grįžti namo.

Reikia išvažiuoti iš kurorto. Kas gali būti paprasčiau. Nubėk į prieplauką, sulauk laivo, vardu "Raketa", išigauk laivan, nupirk bilietą, ir keliauk, sveikas, iš Nidos namopi.

Atsako prieplaukoje:

-- Į "Raketą"? Nėra bilietų. Į "Raketą" bilietą gausi Klaipėdoje.

-- Bet gi aš važiuoju į Klaipėdą. Aš iš Nidos važiuoju į Klaipėdą, kaip gi aš galiu gauti bilietą Klaipėdoje?

-- O be bilieto keliauti negalima, -- patikina tarnautojas.

-- Tai reiškia, -- aiškinasi turistai, -- kažkokiu būdu turiu dasigauti į Klaipėdą, ten pirkti bilietą, sugrįžti Nidon, ir čia su tuo bilietu išėsti į "Raketą"?

-- Visiškai teisingai, -- džiaugsmingai sutinka kasos tarnautojas, sutikęs tokį supratlyvą žmogų.

-- Bet kaip, sakyk, susimildamas, kaip aš galiu dasigauti į Klaipėdą ir atgal, kad galėčiau kitą dieną keliauti su "Raketa", -- apmaudingai suriko turistai. -- Man ryt tarnybon!

Bilietų kasos tarnautojas pasigailinčiai apžvelgė rėksni.

-- Tuščiafrasiškumu, drauge, pravaikštos nepateisinsi, -- pasakė jis pašaipiai. -- Bėk į sklandytuvų stotį, gal kas nusklandins tave į Klaipėdą. Ten, bilietą nupirkęs, galėsi iškelti iš Nidos su "Raketa".

dėti daryti planus apie sujungimą abiejų chorų į vieną didžiulį, 180 žmonių turintį vienatę. Gaila, karo žmėkia išblaškė visas idėjas ir mielam Kaunui niekad neteko išgirsti galingiausio vyrų choro visoje Lietuvoje.

Karo frontui artėjant, Mykolas su šeima pasitraukia į vakarus. Taikiai atėjus, anglų zonoje, jis lyg iš naujo atgaivina buv. Šančių šaulių chorą, tik šį kartą jaunesnį sudėtyje. "Ausrinės" pavidale. Nuo 1945 iki 1949 m., nors ir žinodamas, kad šis vieneras negalės visą laiką išsilaikyti, jis atidavė visą savo meilę ir patyrimą dainų ir giesmių žodžiais ir melodijomis į jaunimo širdis, skiepydamas tyrą ir neužgesančią tėvynės meilę.

Atvykus į New Yorką, Mykolas pradeda vadovauti Operetės chorui, vėliau vyrų oktetui, o nuo 1952 m. vargoninkauja Angelių parapijos bažnyčioje ir vadovauja parapijos chorui iki

paskutinių savo dienų.

Kad nors ir nebaigęs konservatorijos ar specialiu muzikos mokslų, bet savo ryžtu, pasiaukojimu, draugiškumu, mokėjimu perduoti dainos meilę ir kultūrą kitiems, gabumu ir niekad nesibaigiančia energija, per ilgus metus, jis įsigijo didelės pagarbos ir draugiškumo jausmą iš visų buvusių, drauge su juo, dainininkų ir draugų.

Išsėkis, mielas Mykolas, Dievo palaimos prieglobstyje, netikėtai ir nelaukta atsiskyrus iš mūsų tarpo. Visi buvę Perkūniečiai, Lietūkio, Ausrinės ir kitų chorų dalyviai visuomet prisiminsime Tave savo mintyse ir maldose.

Išsėkis ramybėje.

Buv. Perkūnietis
A. Liutkus

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Raudonas automobilis

(5) Dirvos konkurse premijuota novelė

Linas vėl priėjo prie lango. Naujoji mašina stovėjo pastatyta kiek nuošaliau plačiame kieme. Tuo pačiu momentu Algis drauge su pardavėju, įsisėdė į senąją šeimos Chevroletą, dideliu greičiu išdūmė miesto link. Linas iki šiol dar niekada taip stipriai nebuvo pajutęs savo padėties bejėgiškumo, kaip šią saulėtą birželio popietę. Apsidairęs po savo elegantišką studentišką kambarį, Linas staiga pasijuto esąs svetimoje vietoje, kur joks rakandas, joks draugas, jokia knyga nebuvo jo. Kiekvienas menkiausias daiktelis tebuvo jo išpareigojimo įrodymas, jo materialės ir moralinės skolos didėjantis vekselis. Ar ne geriau būtų pasitraukti iš čia, pradingti tūkstantinėje studentų minioje, ieškoti naktinio darbo ir tęsti studijas savo jėgomis? Juk daugybė jaunų žmonių tik tokiu būdu išgyja aukštąjį mokslą... Parkritęs aukštiejininkas ant lovos, Linas užmerkė akis, bandydamas analizuoti savo padėtį ir

ieškoti išeities. Jo vokai pasidarė sunkūs, jo mintys liejosi į vieną kaleidoskopišką košmarą. Linas užmigo besapniui jaunystės miegu. Kai po keleto valandų jis atmerkė akis, namuose buvo visiškai tylu. Už lango ankstyva prietema tiesė žemėje šešėlius, suvienodindama spalvas, suliedama tamsą su šviesa. Vakaro pilkumoje raudonasis automobilis prarado savo ryškumą, tik baltos padangos skyrėsi nuo patamsėjusio asfalto. Pirmą kartą grįžo į Lino sąmonę, tik dar labiau suintensyvin-ta, tik dar kartesnė. Deja, neradęs greito sprendimo savajai problemai, nutarė susikoncentruoti į svarbiausią uždavinį -- egzaminus. Užsidegęs šviesą, Linas atsisėdo prie rašomojo stalo su nuosirdžiu nutarimu pradėti mokytis. Ieškodamas drožtuko, jis atidarė stalčių. Patikrinęs visus kampus, neradęs drožtuko, jis jau buvo beuždaręs stalčių, kai pačiame tolimiausiame stalčiaus krašte kažkas dusliai stuktelėjo. Ikišęs ranką giliau, Linas ištraukė dailų, nedidelį kišeninį peiliuką. Jo veidu prabėgo šypsena. Tai bene vienintelis daiktas, kuris iš tikro buvo jo paties nuosavybė, kadaise skautų stovykloje įsigytas už pavyzdingą palapinės tvarkymą. Peiliuko ašmenys žvilgėjo, nerodydami rūdžių žymių. Jo ašmenys buvo aštrūs. Linas ties šiukšlių dėže su pasitenkinimu drožė pieštuką. Tuo pačiu momentu staigiai mintis, aštri, kaip to

peiliuko ašmenys, įstrigo į galvą. Pabudo jo gyvenimo pirmoji nesuvaldoma aistra, keršto pavidale. Apsvaigintas iki šiol nepažįstamo negatyvaus impulso, jis norėjo padaryti ką nors nepaprasto, neigiamo, smerktino... Ligšiolinis visų norų slopinimas, visų gyvenimo taisyklių griežtas laikymasis virto nepažajojama jaunatviška energija, reikalaujančia konkretaus ir skuboto veiksmo. Nors Linas stovėjo sustingęs vietoje, stipriai suspaudęs peiliuką dešiniame delne, bet jo veidu varvėjo prakaitas ir jo nugarą buvo šlapia, lyg nuo didelio fizinio įtempimo. Jis nebeneri būti mandangus, paslaugus, kuklus ir dėkingas; jis nebeneri būti "padoraus" jaunuolio pavyzdžiu. Geriau tap-ti panašiu į tuos, kurie per gyvenimą eina, viską ragaudami, viską bandydami, palaikydami rizikingą balansą tarp gėrio ir blogio. Jie eina per gyvenimą su džiaugsmu, pasiimdami viską, ką siūlomi, nedėkodami už nieką, nes gyvenimas tai jaunystės nuostabi, viską kompensuojanti džiaugsmo privilegija. Tvanku sustingusių taisyklių rėmuose; tvanku aiškiai nubrėžtos ateities siaurame kely; tvanku prabangios globos narvė... Naujas buvo jam savųjų jausmų gaivelingumas ir primityvumas, drauge malonus ir viliojantis.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

RAŠYTOJA VANDA FRANKIENĖ — VAITKEVIČIENE IR JOS KNYGA

Lietuviškoji vaikų literatūra praturtėjo dar vienu leidiniu: tai Vandos Frankienės-Vaitkevičienės naujasis kūrinys "Užburto Kanklės". Jei skaičiuoti jos Lietuvoje bolševikų konfiskuotą jau spausdinamą istorinių apysakų rinkinį "Kuni-gaikščių Miestė", tai "Užburto Kanklės" yra rašytojos penktoji knyga. Penkių knygų literatūrinis įnašas yra svarus bet kokiose sąlygose, o ypač mūsų šalyje.

Kadangi "Užburto Kanklių" literatūrinė vertė jau vienur kitur buvo aptarta ir palankiai įvertinta, tai šio rašinio tikslas nėra lukšteni jo iš naujo. Mėginsiu žvilgtelti į vaikų literatūros kūrėją aplamai, o į Vandą Frankienę-Vaitkevičienę iš arti.

Vaikų literatūrą reikia prisiskirti rinktinės literatūros kategorijai, nes ji reikalauja iš rašytojo tam tikrų kvalifikacijų, bet kurių kito žanro rašytojas gali išsiversti. Vaikas — laimingas ar nelaimingas, sveikas ar paliečiamas, besirandantis gyvenimo rymetį, žiūri į pasaulį didelėmis, besidominčiomis akimis. Vaikystėje pamatyti vaizdai, įvykiai bei išgyvenimai ar paties skaitytos pasakos jo yra gerte sugeriamos ir dažnai išlieka jo atmintyje visą gyvenimą. Imlus vaiko protas net gali pamėgti ir pasisavinti kokį pasakos epizodą ar didvyrį ir jį statyti sau pavyzdžiu ar siekti ir tai gali turėti įtakos jo vaiko — individo būdo bei sielos vertybių išsivystymui. Todėl sėkmingai — atsaikindami vaikams rašyti gali tik toks asmuo, kuris sugeba pats atmintimi grįžti vaikystės ir galvoti, jausti, domėtis — žodžiu, gyventi vaiko pasaulyje.

Vanda Frankienė-Vaitkevičienė netik turi šį retą talentą, bet visą savo gyvenimą ji praleido apsupa mažamečių, būdama jų — pradžios mokyklos mokytoja. Ji žino ir supranta vaiko psichologiją bei jo natūralius pomėgius ir moka jam juos vaizdžiai ir suprantamai perteikti.

Vandą Frankienę-Vaitkevičienę jau iš prigimties yra pasakotoja ne vien tik popieriuje, bet ir gyvenime. Tik pradėk su ja pokalbį ir leis jai pasakoti, ir tuoj pajusi ją pinančią literatūrinę intrigą.

Pasaka, kaip ir poezija, leidžia kūrėjui pasibastyti po metaforinį pasaulį. Tačiau, nors poezijoje nebūtina, kad poeto mintis būtų iš pirmo karto suprata, pasakoje, dargi rašytoje mažamečiams, tai yra būtina. Todėl V. Frankienės-Vaitkevičienės kūryba pradeda daugiau grožėtis ir labiau ją pamėgti kai smalsumo vedamas išsirengi ekskursijon į jos mistišką, bet lengvai sukurta pasaulį.

"Užburto Kanklės" ji vaikščioja po pasakų pasaulio visad žydinčias lankas; jos pasakose nėra žiemos. Tapydama senovinės Lietuvos pajūrio žvejų kaimo panoramą (Bangpūčio kerštas), ji perkelia į skaitytojų viziją, kurioje "mažos trobelės ant smėlio kalvų yra senos, pa linkusios, šiaudiniais stogais..." O bedžiūnų saulėje pakabinti tinklai skaitytojui net druska ir žuvimi kvėpia. Jos gamta — kurioje kone per ištiesią knygą gyvena — arba sulaukusi kvėpavimo laukia ko nors nepaprasto įvykstant, arba ji reiškiasi visoje furijoje. Taip, antai, "Piliakalnio istorijoje" skaitai: "Buvo kartą graži vasaros naktis. Visa gamta išsėjos. Miškas miegojo ir tyliai kvėpavo gaivinantį orą. Miegojo paukšteliai ir gyvulėliai. Miegojo, matyt, ir išdykėlis Vėjas... Iš už debesų žvilgėjo žemė. Nakties karalienės žibūrys — mėnuo. Buvo šviesu, jauku ir tylu... Melsvai geltona mėnulio šviesa kažkaip paslaptingai... apšvietė mišką". Ir jauti skaitytojas tylą širdyje, ir vaizduotės ausyse anei garso, nors

Vanda Frankienė-Vaitkevičienė.

įdėmiai klausaisi. Ne tik tylą, bet palaimintą ramybę! O kokie dideli bei paslaptingi yra tie gamtos personažai: Vėjas, Nakties karalienė, Mėnuo...

Bet štai skaitai toliau: "Stai, ga pasigirdo kažkokie negirdėti garsai, tarytum muzika, verksmas ar dejavimas. Pradžioje tyliai, vos girdimai, po to garsiau ir garsiau, kol prisipildė visos miškas... Pabudo medžiai. Pabudo po pušim miegojęs kiškis, Pelėdos suklilo..." Ir nejuokiomis skaitytojas užmiršti savo aplinką ir įsijungti į aname pasaulyje vykstantį nepaprastą veiksmą, vis plinantį, vis daugiau jaudinantį, kol galiausiai išgyveni rašytojos norėtą skaitytojui sukelti stiprų crescendą jausmą. Veikalas, kuris pajėgia skaitytojuje sužadinti tokią jausmų reakciją, kritiko įvertinimo nereikalingas — jis yra parašytas gero meistro.

Kiekvienas rašytojas mėgsta, bent slaptomis, nešioti kūrėjo aureolę. Bet pagal tai, kaip rašytojas sugeba savo kūrybą skaitytojui pateikti, vertinami jo kredencialai. Vandai Frankienei-Vaitkevičienei rašytojos — kūrėjos vardą pripažino ne tik jos skaitytojai bei kritikai, bet ir JAV LB Švietimo Taryba, pripažinusi "Užburto Kanklės" knygą tinkama skaityti lituanis tinės mokyklose.

Vanda Frankienė-Vaitkevičienė yra plačios erudicijos ir daugelio talentų kūrėja: jai nesvetima yra novelė ir net eilėdara. Bet stipriausias ir pilniausias jos kūrybos lobynas yra vaikų literatūroje. Linkėtina vaikams kūrybą tęsti. Naujingiau yra rašytojui specializuotis ir būti pripažintam vienoje kurioje kūrybos srityje, negu būti žinomam, kaip devynių amatų mokovui, bet be tikros specialybės. Girdėti, kad rašytoja žada tuo jos pačios pa-

sirinktu ir jos pačios jau pramintu keliu ir toliau eiti, nes turinti užprojektavusi parašyti vaikams apysakų rinkinį.

"Užburto Kanklės" knygą skiriama vaikams nuo 10 iki 15 m. amžiaus. Išleido "Laiškai Lietuviams", spaudė Immaculata Press, Putnam, Conn., iliustracijos ir viršelis sesers M. Mercedes, S.S.C. Kaina 3 dol., kietais viršeliais — 4 dol., mokykloms 25% nuolaida. Knyga gaunama Jaunimo centro administracijoje, Chicagoje, pas platintojus ir LB švietimo Taryboje (L. Raslavičius, 7234 S. Sacramento, Chicago, Ill, 60629).

K. Milkovaitis

IEŠKO KNYGŲ APIE LIETUVĄ

Inž. Juozas Riauba, gyvenantis 9 Harrow Street, Dover Gardens, E. A. Australia, 5048, rašo:

Jau virš 10 metų komplektuoju anglų kalboje knygas apie Lietuvą viešajai bibliotekai Adelaidėje. Iki šiol buvo parūpinta ir įteikta 52 tokios knygos. Dar trūksta knygų, kurios buvo išleistos prieš 25 ar daugiau metų. Kaip pvz. viena tokių yra: "The Story of Lithuania", Thomas G. Chase, išleista Stratford House, New York, 1946. Jei kas iš tautiečių galėtų šią ir kitas knygas apie Lietuvą padovanoti bibliotekai arba parduoti man ir prisijusti aukščiau nurodytu adresu, pagėdaujant, susidariusias išlaidas apmokėsiu. Priekiniame knygos lape galėtų atžymėti ir rašyti: "To the State Library of South Australia with compliments", pasirašyti ir vietovę bei datą atžymėti. Tokias knygas prašau siųsti man, o aš jas įteikčiau bibliotekai; ji pakvitavimą aukotojui tuojau išsiųsčiau.

• Dail. Romas Viesulas, kuris šiuo metu gyvena Romoje, su savo kūriniais dalyvavo Krokuvėje, Modernaus meno galerijoje, parodoje, kurią surengė Lenkų dailininkų sąjunga. Paroda buvo atidaryta spalio 18 d. dalyvaujant pačiam dailininkui, spaudos, radijo ir televizijos atstovams. Iš Lietuvos į parodos atidarymą buvo atvykę Vilniaus dailės muziejaus direktorius Gudynas, dail. Gudaitis ir meno kritikė Kostkevičiūtė.

Parodoje buvo išstatyta apie 30 darbų, iš kurių dalis didelio formato grafikos spausdos drobėje. Kai kurie šių darbų buvo pristatyti su garsinimu juostom, kurias elektroniniai parengė Romoje gyvenantis amerikie-

Vienas iš Vytauto Kasiulio aliejaus darbų "Muzikantas", kuris buvo su kitais jo kūriniais išstatytas Chicagoje Čiurlionio galerijoje vykusiame parodoje lapkričio 13-21 d. Parodą rengė Illinois lietuvių gydytojų draugijos moterų pagalbinio vieneto stipendijų fondas ir paroda susilaukė dar neregėto Chicagoje pasisekimo, ją aplankė keli tūkstančiai žmonių. Į parodą buvo atvykęs pats dailininkas Vytautas Kasiulis iš Paryžiaus. Pasisvečiavęs Chicagoje, išvyko į New Yorką.

PATYRIMAS IR KŪRINYS

Spalio pabaigoje Chicagoje buvo surengtas pokalbis su rašytoju V. Ramonu. Tą įdomų susitikimą surengė meno draugija "Šatrija". Vėliau pokalbis buvo gan detaliai aptasakotas Draugo puslapiuose (Juozas Prunskis). Tad iš gan uždaro pokalbininkų rato pokalbio temos patiekto plačiai visuomenei.

Čių kompozitorius Alvin Curran. Paroda uždaryta lapkričio 20 d.

Lankydamasis Krokuvėje, dail. Viesulas skaitė paskaitą Krokuvos Dailės Akademijoje tema: "Dabartinės Amerikos grafikos problemos".

• Romoje, USIS meno galerijoje įvyko Amerikos grafikos paroda "Venice — 70 — USA", kurioje dalyvavo devyni amerikiečiai dailininkai, tarp jų ir dail. Romas Viesulas. Šios parodos proga, dailininkas Viesulas skaitė paskaitą USIS bibliotekos rūmuose tema "Amerikos grafikos vystymasis ir josios dabartis".

TRŪKSTA MEDŽIAGOS APIE PROF. S. KAIRĮ

Lietuvių Darbiečių Grupė D. Britanijoje ėmėsi uždavinio surinkti prof. Stepono Kairio 1945-1964 m. laikotarpio knygas ir brošiūras, rankraščius, laiškus, fotografijas.

Jau surinkta jo parašytosios knygos, politinės brošiūros, komplektai tų žurnalų, kuriuos jis redagavo ar pastoviai bendradarbiavo. Nemaža turima išskarpų iš Vokietijoje ar JAV ėjusių laikraščių su jo straipsniais. Surinkta apie 300 jo rašytų laišku. Iš viso jau pasisekė sukaupiti į krūvą daugiau kaip tris tūkstančius su S. Kairio asmeniu ir jo veikla susijusių archyvinų vienetų.

Tačiau dar esama ir spragų. Surinktieji laišškai yra daugiausia iš 1945-1952 m., bet maža tepasisekė gauti tokių, kuriuos jis yra rašęs vėlesniu metu, kai jau buvo įsikūręs JAV. Užsimotajam darbui baigti esame reikalingi visuomenės talkos, dėl to prašome visų, kas tik turi savo žinioje su S. Kairio asmeniu ar jo veikla susijusių medžiagos, atsiųsti mums. Originalai, jei pageidaujama, bus gražinti, o už kopijų pagaminimą susitarę apmokėsime. Prašome siųsti šiuo adresu: R. Baublys, 55, Ringmer Avenue, LONDON SW6 5LP, Gr. Britain.

Susitikime paliestos temos, aišku, turi neabejotiną ryšį su V. Ramono individualiu rašymo metodu, su jo pažindomis įsiužeto atradimą, temos gilinimą, kūrinio formavimą ir kt. Pokalbyje buvo pareikšta tikrai įdomių rašytojo su jo kūriniu santykiavimo detalių. Tai labai praplatina rašytojo kūrinių suvokimą. Tad, šis pokalbis, nors ir labai jau fragmentiškas, atnešė daug vertingų, tiesiog sunkiai kitu būdu atrandamų V. Ramono kūrybos spektrų. Šis įdomus literatūrinio bendravimo precedentas turėtų būti kartojamas. Tai būtų skaitytojo išprusimas ir jo išėjimas iš skaitymo mėgėjiškumo. Tai yra žingsnis į rašytojo kūrybos erdvę.

Greta labai individualių svarstymų, įdomių ir drastiškai šviežių rašytojo atsakymų į provokuojančius klausimus, neišvengiamai buvo liečiamos ir literatūrinės bendrybės. Buvo liečiamos tokios literatūrinio metodo sąvokos, kurios išsėina iš pokalbio individualių temų (ryšys su rašytoju) ir pereina į rašymo metodo aptarimus.

Tarp tokių ir buvo tema: ar įmanoma rašyti apie objektą, kurio tiesioginės patirties autorius neturi? Ar tiesioginis patyrimas ir kūrinys yra neatnaujamą grandinę, kur kiekviena grandis yra stiprus ryšys su sekančia grandimi? Ta problema visad traukė ir trauks rašytoją. Prozoje, dramoje, net poezijoje nuolat ir nuolat kyla empirijos problema. Ir tai neliečia vien buities detalių betarpiško pažinimo. Tai liečia ir personažo konstravimą.

Konstravimas, arba dalių sudėjimas į visumą, atremtas faktų, idėjų, išpažinimų. Tik tai gerai pažintas objektas tinka naudoti statybai ir pasitikėti juo, kaip gera statybina medžiaga. Vykusi tokių detalių samplaika sudaro meninę veikalo tikrovę. Nuolatos segamos detalės sudaro visumą. Ir čia individualus rašytojo sugebėjimas, detalių segimo metodas, sudaro personažą. Jis gali gimti detalės, bet medinis. Jis gali ateiti iš kūrėjo detalių, bet gyvas.

Rašytojo talento ypatybė nušviečia personažą ir vaizduojamą buitį savomis ramos šviesomis: objektyviomis, sarkastiškomis, parodijinėmis, sentimentaliomis, ir kt.

Pažintų detalių gausa talkina autoriui. Bet ta pažintų objektų gausa nesukonstruoja veikalo, nei personažo. Visa tai pareina nuo metodo. Tad, kyla klausimas: ar detalių pažinimas, kas sudaro visumą, būtinas empirinio, tai yra betarpiškojo, pažinimo? Štai, dabar labai gyvos spaudoje mūsų partizaninių romanų recenzijos. Bet rašytojai, kaip atrodo, nebuvo partizanų tarpe kovęsi ir kentę. Vėl gi, įdomūs yra išsiviję rašytojų romanai, atremti į koloninio žmogaus ir jo buities vaizdavimą. Čia vėl įdomybė. Ateina ro-

manai su istorijos temomis. Vieną tokią net tarybinė leidykla ima savo leidiniu, nors autorius dar prisilaiko išsiviksojo kranto.

V. Ramonas, vos buvo paliesta pokalbyje koloninė tema, pasakė, norėtų, nuykęs į Lietuvą pagyventi kolchoze ir tada duoti naują kūrinių tokią temą. Būnant čia rašyti apie tai, kas darosi ten, toli galima nuslysti į nesąmones. (Mano pabraukta — Xx).

Tai gana kategoriška nuomonė, užtikrinanti, kad rašyti galima tikrai su empirinio metodo talka. Čia absoliutus pasitikėjimas savo patyrimu, stebėjimu talpa ir nuneigimas bet kurios teorinės išvados veiklą kuriant.

Šis kategoriškas (nors ir individualus) pareiškimas savotiškai priekaištu duria į mūsų literatūros veikalus, kur yra aiški empirinio metodo stoka. Autoriai negyveno kolonijose, nebuvo partizanų bunkeriuose, neįdėję eikliais žirgais karaliaus Mindaugo rikliuotėje, negyveno autoriai ir almeniškuose pseudistorijos nuotykiuose. Ar čia prirašytos nesąmonės, ar čia, gal nyklysta į nesąmones?

Ne visai taip. Patyrimo metodas tiktai viena savo dalimi remiamas betarpiškumu. Patyrimas yra labai plati sąvoka. Empiriku Websterio žodynas vadina asmenį, kuris tiki vien tikasmeniškum, praktiniu patyrimu ir neigia mokslinius patyrimo principus. Empirizizmas yra perdėtas pasitikėjimas savo patyrimu, savo betarpišku stebėjimu, neigiant teoretiskumą, svarstymų sumą bei logiką paremtas išvadas.

Moksle, kaip ir literatūroje, neviskas turi remtis būti atremta asmeniškia patirtimi. Anaiptol, begalybė puikių, drastiškai drąsių išvadų (ir neklaidančių teisingų) padaryta atsiėmus į mažą detalę ir tikrovę konstruojančią logiką. Klasiškasis pavyzdys: Newtonas ir obuolys rodo, kad teorija yra lemiamas veiksnys išvadoms. Juo parankesnis toks išvadų metodas literatūroje. Tarybinės Lietuvos poetės, eskapizmo polėkyje, ypač kultivuoja antikinės temos. Tačiau apdainuojamieji personažai išlieka už empirinio sąlyčio ribų. Bet ar tie personažai nukentė. Anaiptol, nei Personažai atgyja detalių patyrimo dėka. Amžinai nesikeičiančios emocijos bei aistros talkina poetėms. Vienodai talkina detalės ir logiškos išvados istorinio veikalo autoriui. Tokia pat detalės ir išvados samplaika lydi ir koloninę ar partizaninę temą išsivijusio romanisto puslapiuose. Pagaliau ir esą tarybinėje Lietuvoje autoriai nedalyvavo sovietinių partizanų eilėse, o kiek daug jie prirašė tomis, ten gerai apmokamomis temomis!

Tad tiesioginio patyrimo stoka gausiai atsverliama literatūroje detalės pažinimu, susumavimo pažinimu, logiškų ir psichologiškai tikrų išvadų su-

(Nukelta į 6 psl.)

BALYS AUGINAS MOTINOS RUDUO

KAI sūnus uždaro šeimos vartus,
Susukęs savąjį lizdą —
Ji pažvelgia į veidrodį:

Stikliniam vandenį
Plaukia metų raiškės,
Rūpesčių debesys —
O nežinia akyse —
Kaip dunksanti povandeninė uola — —

Visa, kas jai liko:
Plaukuos sidabro gija,
Už lango — byrantis
Liūdesiu klevas — —

Vėsu. Ji uždaro langą —
(Langą į ateities pavasarį) — —
Kaip sunki ašara
Nuo medžio krenta obuolys —
Išnokęs vaisius
Nuo jį penėjusios šakos — — —

SIMAS ANGLIŠKAI

Niekas negali abejojti, kad Simo Kudirkos tragedija žiauriausiais metais buvo didžiausias įvykis mūsų tautos istorijoje. Ne dėl to, kad jis veržėsi į laisvę, o dėl Simo nepaprastos drąsos dėl jo nepalaužiamos dvasios tvirtumo. Todėl, kaip lygiai prieš metus per visą Ameriką aidėjo mūsų demonstracijos, šimtais ir tūkstančiais plaukė protesto laiškai JAV pareigūnams, taip ir metams praslinkus mūsų jautrumas nesumažėjo. Vėl protesto prieš komunistinę agresiją, prieš rusiškąjį imperializmą demonstracijos pasikartojo. Vienur tyliai susikaupimu prisimenant, kitur į viešumą protestą ženkle einant, per mūsų spaudą ir radiją, o su mumis kartu Simą prisiminę ir beveik visa Amerikos spauda ir kitokia informacija.

Simas ir pats nenujaucia, kiek jis išgarsino savo Tėvynės Lietuvos vardą ir laisvajam pasauliui atidengė neapsakomos niekšybės okupanto veidą. Savo neapsakoma drąsia laikysena ir tvirta valia Lietuvos pavergėjo teisme Simas nustebino pasaulį išdrįsęs okupantui pasakyti visas jo daromas lietuvių tautai niekšybes, nekaltų žmonių deportacijas ir žudymus per visą valdymo laikotarpį.

Kaip jau prieš metus pastebėjome, Simo Kudirkos tragedija sujungė senus ir jaunus išeivius lietuvių. Jaunieji pradėjo kurti poeziją jo vardo įamžinimui, o vienas iš vyresniosios kartos pačių iškiliausių rašytojų, daugelio literatūrinių premijų laureatas Jurgis Gliuda išsigilinęs ir įsijautęs į šį tragiką jauno lietuvių gyvenimo įvyki, parašė knygą "Simas", kurios jau dvi laidas išleido Viltis Clevelande.

O dabar, metinių išvakarėse Manyland Books leidykla išleido anglų kalbą.

Tai informacija svetimiesiems. Šiame leidinyje jau yra atspausdinti ir Simo teismai, kur atvertę pirmąjį lapą aplankę skaitome tokių jo pareikimą: "Aš nesijaučiu esąs kaltas, nes savo tėvynės Lietuvos neišdaviau. Rusijos, kuri vadinama Sovietų Sąjunga, aš nelaikau savo tėvyne" ir t.t. Čia trumpai nupasakojama Simo tragedijos istorija ir baigiama žodžiais: "Kas atsitiko su Simu Kudirka yra daugiau negu asmeninė jauno žmogaus tragedija. Tai yra dalis ir jo tautos tragedijos, kuri prasidėjo Jaltos konferencijos metu 1945 m. Kudirkos konferencijos auka 1970.

Knygos gale atspausdinta visa Simo Kudirkos teismo santrauka, kuri buvo paskelbta Anatole Shub's iš Paryžiaus ir paskleista po visą laisvąjį pasaulį. Knyga nedidelė, bet liuksusinė, patrauklios išvaizdos, lengvai skaitoma, kietais viršeliais, 120 psl., kaina 5 dol.

Tai labai vertinga informacija svetimiesiems, kurie apie tą įvykį trumpai yra girdę ar skaitę. Ir tai labai puiki, vertinga ir pigi dovana amerikiečiams mūsų draugams ir jau nebekalbantiems lietuviškai kelių generacijų lietuviams, ypač Kalėdų proga. Tik galia, kad jos tiražas tėra du tūkstančiai egz.

Galima užsisakyti pas autorius: J. Gliuda, 1304 Maltman Ave., Los Angeles, Calif. 90026

PATYRIMAS IR KŪRINYS...

(Atkelta iš 5 psl.)

gebėjimu. Tai, nelyginant žiuvėniškos savybės rašant atel ties romaną. Patyrimo ir kūrinio santykis paremtas rašytojo išvalgumu suteikia literatūrinės tikrovės vaizdą. Išvalgumas gi nėra asmeniškumas patyrimas, bet rašytojo intelekto galia atrasti savo žmones, duoti juos supančią aplinką, tikinti skaitytoją, kad kūrinys yra tiesa. Tik tai sąlygai esant kūrinys įžengia į literatūrą. Dėta lių pažinimas gali didžiai tikinti veikalui, bet tai nėra būtina laimėjimo sąlyga. Patyrimas yra talka. Detalė yra svarbiausias išsitiesimo punktas, iš kurio gimsta veiklas. Jeigu išeivijos rašytojas sugeba kurti partizano ir koldūkio temą, liečia istoriją, jo nuovėkis labai reikšmingas, remtinas, mums juk niekad nebus per daug temų iš anapus, nušviestų laisvojo rašytojo išvalgumu. Xerx

JURGIS GLIUDA
SIMAS"OUTRAGEOUS!"
President Nixon

ir per leidyklą, kuri platina amerikiečių ir kitų kraštų tarpe per knygų prekybas ir bibliotekoms. Adresas: Manyland Books Inc. 84-39 90 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

E. Čekienė

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• Petronėlė Orintaitė, LIEPALOTŲ MEDYNUOSE. Apybraižos. Išleido Nidos Knygų klubas. 216 psl., kaina kietais viršeliais \$3.50, minkštais — \$3.00.

• Kazimieras Barėnas, DVIDEŠIMT VIENA VĖRONIKA. Išleido Nidos Knygų klubas 1971 m. Londone. Leidinio numeris 83. Knyga 460 psl., kaina kietais viršeliais \$5.00, minkštais — \$4.50.

• Jurgis Gliuda, SIMAS. Anglų kalba. Vertė K. Čižiūnas ir J. Žemkalnis. Išleido Manyland Books, Inc. Kaina 5 dol.

• Tumas Vaižgantas, SIN AT EASTER. Anglų kalboje. Vertė Danguolė Sealey, Algirdas Landsbergis, Stepas Zobarskas ir Clark Mills. Biografija parašė Antanas Vaičiulaitis. Išleido Manyland Books, Inc. Kaina 5.95 dol.

LAISKŲ LIETUVIAMS KONKURSAI

Tema visiškai laisva. Galima rašyti ir novelės forma. Rašinys turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu ir, įdėjus autoriaus tikrąjį pavardę bei adresą užključtame vokelyje, atsiųstas redakcijai iki 1972 m. vasario mėn. 16 dienos. Konkursą vertinimo komisija bus sudaryta iš redakcijos narių. Už geriausius rašinius skiriamos trys premijos:

I — 100 dol., II — 75 dol., III — 50 dol.

Premijos bus įteiktos Laiškų Lietuviams metinio parengime 1972 m. kovo mėn. 26 d. Jaunimo Centre. Konkursui siųsti straipsnius ir laiškus adresu: Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

ARCHITEKTAS IŠEIVIS APIE SOVIETINĘ STATYBĄ

"Trejetą savaitių Lietuvoje praleido architektūros mokslų daktaras, Kanados Karališkosios architektūros akademijos narys Alfredas Kulpa-Kulpavičius su žmona Nora Norvaišaitė-Kulpavičiene", rašo Gimtojo Krašto korespondentas Juozas Kuckailis šio leidinuko Nr. 44 laidoje.

Kaip žinia tai yra leidinukas, kuris leidžiamas iš sovietinio biudžeto lėšų su tikslu rodyti sovietinę buitį pro "ružavus" akinčius.

Šiame leidinyje neretai suskamba panegirika sovietiniam gyvenimui iš lūpų tokių turistų, iš kurių vargu buvo galima tikėtis tokių panegirikų. Panegirika savaime gimsta, o paskui... aiškinkis ar taip buvo pasakyta, ar ne? Pagaliau, kas čia galinėtis?

Pasikalbėjimas su architektu, stebuklingu būdu, išliko korektiškumo ribose. Turistas pabėrė komplimentų ir susižavėjimo sakinių mūsų senojo Vilniaus archi-

SKAUTŲ VADOVAI DAINAVOJE

Lapkričio oras jau buvo nepavydėtinas Dainavoje, Mich. Bet jaunimui nieko baisaus, jie vis nori daugiau žinių pasisemt, daugiau džiaugsmo, nuotykių ir pažinčių.

Tai lapkr. 20-21 dd. įvyko L.S.S. Vidurio rajono, d r a u g i n i ū k i ū kursai. Jau iš vakaro pradėjo rinktis dalyviai, kur vakaronė buvo be programos. Sekančią dieną užsiregistravo 90 dalyvių. Kas stebėtina, tai sesių vos kelios viršijo brolius. O visad jų buvo dauguma. Tai parodo, kad ir Skautų Brolija vadovais pasivėja sesės. Be to 90% sesių ir brolių siekė 17-21 metų amžius. Tai ženklas, kad jaunuoliai nori būti skautais ir skautais, kai pas amerikiečius skautus, maždaug 16 metų amžiaus jaunuoliai jau baigia skautauti. Ir didžiausia jų problema jaunuoliai — vadovai. O mūsų vadovai, išugdę taip lietuvišką skautybę, kad geriausią prieauglį mes sulaukėm.

Dvi dienas kursantai buvo užimti. Daugumą paskaitų ir pašnekesius pravedė jie patys. Dvi dienas devėjo gražias skautiškas uniformas. Vid. raj. vadovas S. P. Nadas įsitikino, kad jaunimas tikrai puikus. Komentant buvo S. Č. Anužis.

Iš Clevelando dalyvavo 17 asmenų, daugumoj vyr. skautės ir skautai vyčiai.

V. Bacevičius

tektūrai. Jis akcentavo rudeniškojo Vilniaus žavesį. Pagyrė istorinių pastatų restauraciją, suprantama stengdamasis nepastebėti, kad Šv. Jono ir Šv. Onos bažnyčių restauracija nepaversėtu nuostabių bažnyčių Dievo namais, bet muziejais.

Tačiau, atsigrįždamas į nūdienę Vilniaus statybą, architektas Kulpa-Kulpavičius pravedė dvi įdomias paraleles. Vienoje projekto pusėje sustoja projektas, kitoje pusėje projekto įvykdymas.

Projektavimas, idėja, architektūriniai pastato privalumai sulaukė gražių jo atsiliepimų. Betgi projekto vykdymas jau kas kita. Netgi Gimtasis Kraštas, pagautas savikritikos šiso įrašė tokių turistų atsiliepimą:

-- Statybų technika, darbo kokybė dar atsilieka. Dažnai pastebi, kad vinukas ne į savo vietą įkaltas, ar kaip čia pasakius. Trūksta meilės, reiklumo savo darbui ar darbo jėgos -- nežinau. Nebandžiau taip toli gintis.

Arba, sakysim, kaimo statybos. Vaziavom į Kauną. Nauja gyvenvietė pakelėje. Labai pasigendį spalvingumo. Kitur vėl, turistai ar

chitektas pastebėjo ir nevykusią bažnyčios restauraciją.

-- Matėm vieną naują dekoruojamą bažnyčią, kur nevykusios spalvos gadina išpūdi.

Gal būtų tai ir nebuvo restauracija. Bet, jeigu tai buvo "privatus" objektas, ar nepagalvota, kad gal parapijonys tik tokius dažus juodoje rinkoje besurado, ar pan.?

Architektų tarpe suminėti šie: V. Dvairiškis, R. Jaloveckas, J. Bartkienė, J. Stukas, V. Čekanauskas, A. Rasteika, V. Stoškus, K. Šešelgis, A. Lukošaitis, S. Abramauskas... Tai vis įvairių architektūros mokslų pastraipų žinovai. Architektūros menas, atrodė, stipriai laikomas lietuvių architektų, viešok, tai tiktai teorija. Planai ir jų vykdymas dažnai, kaip žinia, parduodamas maskvinių centrų.

-- Viešnagė tikriausiai sustiprins jūsų ryšius su gimtine? -- indoktrinavo teigiamą atsakymą Juozas Kuckailis.

Turistas atsakė: -- Lietuva mums visiems, kur begyventumėm, yra gimtoji žemė, tėvų šalis ir todėl artima.

Lietuvoje nepatenkinti gydytojais

Ok, Lietuvos gyventojai labai nepatenkinti savo gydytojais. Apie tokių visuotinių ir keistų reiškinį prabilo masinio tiražo žurnalas "Švyturys".

Apie ok, Lietuvos pirmosios pagalbos apvertimą stovį rašo Medicinos mokslų kandidatas Antanas Mickis (Švyturys Nr. 14).

Mickis tvirtina: "dėl mūsų, gydytojų, kaltės moteris tapo luoš".

Korespondentas tvirtina, kad minimą ligonę gydė nevykusiai. Jos skundus palaikė nervinio pobūdžio suirimu. Pacientė skundėsi dėl raumenų negalavimo, tuo tarpu gydytojai atkakliai laikėsi kitos, klaidingos, diagnozės.

"Chemikaliai pakenkė stuburo smegenims", rašo Mickis, "sukėlė kojų paralyžių, sutrikdė vidaus organų veiklą (...)" O juk galėjo būti kitaip, pažymi korespondentas, "jei vietos gydytojai būtų atidžiau įsiklausę į ligonės skundus, jos pačios".

Širdies sutrikimų specialistais ok, Lietuvos medicina pagrįstai gali didžiuotis, tačiau būna ir taip, kaip nurodo "Švyturio" korespondentas:

"Ligonė S. vidutinio amžiaus moteris, ilgą laiką skundėsi širdimi. Ji kreipėsi į savo rajono vidaus ligų specialistą -- autoritetingą gydytoją. Gydytoju ji visiškai pasitikėjo, noriai vykdė jo nurodymus. Besigydant

prabėgo keleri metai. Ligonė jautėsi vis blogiau. Ypač pablogėjo širdies veikla (...)" Po kelių nesėkmingų gydymo metų tas gydytojas galop pasitvėrė savo pacientei konsultuotis respublikinėje gydymo įstaigoje. Paaiškėjo, kad ligonė serga visai kita širdies liga.

Mickis nurodo keletą liūdnų pavyzdžių. Ligonys buvo netinkamai gydomi, nesuinteresuoti konsultuotis pas specialistus, nebuvo tinkamai tiriami. Kodėl taip? Korespondentas drąsiai nurodo, kad tai "rajonizacijos paseka". Atseit, tai yra neįveikiamas sovietinio sustingimo biurokratizmas, žmogus prirakinamas prie savo rajono, kaip kultietis "žemdirbys" prirakinamas prie savo darbovietės.

Sistema išvysto gydymo personalo savotiškas ambicijas, nenorą prašyti tautos iš kito rajono. Visa tai surišta sutam tikru savo prestižo ignoravimu. "Minėti barjerai", rašo Mickis "visų pirma atsiranda dėl ligoninių vyriausiųjų gydytojų kaltės, kad užmirštami pagrindiniai priekaištai -- visur ir visada padėti sergančiam".

Tai labai sunkus kaltinimas gydytojams. Tokio nesirūpinimo aktyvu Mickis laiko "atskirų vyriausiųjų gydytojų konservatyvius darbo metodus". Tai atkaklus "rajonizacijos" prisilaikymas, Mickis nurodo tokių žiurpų atvejį: "Ligonis sirgo sunkiai pagydoma liga. Jis gydėsi kelio-

se gydymo įstaigose, bet sveikata negerėjo. Sužinojęs iš kitų medikų, kad sau tinkamesnę pagalbą gautų tik N. ligoninėje, jis kreipėsi į jos vyriausiąjį gydytoją. Tačiau tas buvo nesukalbamas. Atseit, ne jo aptarnaujamas rajonas. Ligonis iš kabineto išėjo verdamas, praradęs viltį pasveikti."

Gal būtų "konservatyvumu" korespondentas vadina nepalaužiamą sovietinį biurokratizmą, su kuriuo kariauti nekiekvienas gydytojas pasiryžęs? Gal būtų tam tikrais atvejais ir pavojinga kovoti su tuo visuotiniu, bedvasiu tarybiniu biurokratizmu, kur "įsako" ar paragrafo galia yra stipresnė už paskiro, mažai reikšmingo žmogelio, tarybinio pavaldinio, interesus?

Kaip gi atrodo ligoninių padėtis? Užsieniui patiekiamose informacijose ok, Lietuvos medicininė pagalba žiba savo tobulumu. Kitaip yra tikrovėje. Iš šio pat Mickio rašinio sužinojome, kad, netikėti mažų užkampų vietose ligoninės merdė be naujų pastatų ir modernių kabinetų. Lietuvos uostamiestyje, Klaipėdoje, ligoninė skirta žvejų ir jūrininkų aptarnavimui išmėtyta "nepritaikytose, po miestą išmėtytose patalpose". Kadangi skyriai taip plačiai išmėtyti, nėra ligoninės centralizacijos, gydytojai "laksto" po miestą, "specialistai tarpusavyje konsultuojasi dažniau telefonu, negu prie ligonio lovos".

Kaip visad būdinga, organizuotumo ignoravimą, įsikėrusio biurokratizmo vėžį, tingumą, iniciatyvos stoką, niekad neprirašo tikram kaltininkui, rešimui. Taip ir čia, Mickis švyturys atranda sukutą išeitį: negalavimai kyla iš personalo "konservatyvumo".

Norėdamas pagrįsti savo tezę, Mickis nurodo rajoninės Zarasų ligoninės pavyzdį. Ten tenkinasi labai susiaurinta chirurginės veiklos apimtimi. Tai reiškia, kad Zarasų ligoninės chirurgai neoperuoja komplikuočių susirgimų. Buvo savotiškas neryžtas komplikuočių operacijoms. Tokius ligonius siuntė į Daugpilio ligoninę.

Mickis, tad, ragina gydytojus didesniai ryžtis. Bet jis nemini, ar sudarytos sąlygos komplikuočių operacijoms rajoninėje Zarasų ligoninėje. Medicinos darbas priklauso ne tik nuo "ryžto", bet nuo ligoninės esamų sąlygų. Be atitinkamų ligoninio įmigdymo sąlygų, neįmanoma pradėti komplikuočių operacijų.

Visą nesėkmių atsakomybę Mickis sukrėvė vyriausiems ligoninių gydytojams kurių kompetencijoje ir ligonio siuntimas už rajono ribų. Vyr. Klaipėdos ligoninės gydytojas Z. Juškevičius nepritarė straipsnio intencijai. "Tai jautrus dalykas", pareiškė gydytojas, "Ar verta rašyti apie vyr. gydytoją iš kritinės pusės?"

Gydytojas pasakė dalį tiesos apie tarybinę tikrovę. Kaip ir visi kiti, aukštieji ar žemesnieji pareigūnai, ir vyr. ligoninės gydytojas yra paversti beindotyviniais biurokratais. Kaip ir visus pareigūnus, tarybinę tikrovę ir gydytojus paverčia tam tikra tarybine mašina. Medicinos srityje, kur yra kenčiančiojo sandūra su gydymu, tokios tarybinės mašinos buvimas ypatingai jautrus ir skaudus einiam tarybiniam žmogui.

Skaitykit DIRVĄ

Lapkričio 20-21 d. Dainavos stovyklavietėje, Mich. įvyko LSS vidurio rajono draugininkų-kūrusai. Dalyvavo apie 90 aktyvių vadovų, kurių amžiaus vidurkis 17-21 m. Tai priaugantieji Lietuvos skautijos būsimeji vadovai-vės. Tarp jų keli vyresnieji vadovai, pravedę kursą. V. Bacevičius nuotrauka

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

SLA PARAMA DIRVAI

SLA prezidentas Povilas P. Dargis, atsiųsdamas Dirvai paremti auką 50 dolerių, rašo:

"Pilnai įvertindama lietuviškos spaudos reikšmingą įnašą į Amerikos lietuvių gyvenimą ir norėdama parodyti savo nuoširdų dėkingumą už nuolatinę paramą SLA reikaluose, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba, savo š. m. spalio 23-25 d.d. suvažiavime, nutarė Kalėdinių ir Naujų metų švenčių proga skirti draugiškajai spaudai paramą.

Su dideliu malonumu vykdau tą nutarimą ir tuomi pranešu, kad Dirvai skiriama penkiasdešimt dolerių auka. Teiktės priimti mūsų ir visos SLA organizacijos geriausius linkėjimus ir toliau darbuotis lietuvių labui."

Už auką SLA Pildomajai Tarybai nuoširdžiai dėkojame.

• Steponas Nasvytis, senas tautininkų veikėjas, dabar pensininkas, atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo auką 5 dol. ir sveikindamas su Kalėdų šventėmis linki visam Dirvos redakcijos personalui geriausio pasisekimo.

Už auką ir linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

• A. Steponavičius ir ponai šiomis dienomis grįžo iš Floridos, kur gražioje p. Tomkų vasarvietėje praleido atostogas.

• Clevelando Kultūrinių Darželių Federacija, vietoj gėlių ant a. a. K. S. Karpius kapo, velionies atminimui pagerbti paskyrė auką Dirvai 15 dolerių.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

30 METŲ SUKAKTIES PROGA LIETUVOS LAISVĖS SUKILIMO MINĖJIMAS

įvyks Clevelande šį sekmadienį, gruodžio 12 d.

Tą dieną už žuvusiuosius partizanus ir sukilėlius pamaldos bus abiejose lietuvių bažnyčiose, kuriose giedos parapijų chorai, Čiurlionio ansamblis bei solistai.

Iškilmingos pamaldos Šv. Panelės Nepaliaujamos Pagalbos bažnyčioje bus 10 val., kur minėjimui pritaikintą pamokslą pasakys Lietuvių Jėzuitų provincijolas, tėvas G. KJAUSKAS.

Šv. Jurgio bažnyčioje pamaldos bus 11:30 val. Minėjimui pritaikintą pamokslą pasakys bažnyčios klebonas kun. B. IVANAUSKAS.

Minėjimas įvyks Šv. Panelės Nepaliaujamos Pagalbos Auditorijoje 4-tą val. p. p.

Minėjimo programa:

- Žuvusiųjų pagerbimas, su partizanų likimui pritaikintu ceremonialu, giedant Čiurlionio Ansamblui,
- Sukilimo dalyvio dr. S. KISIELIAUS kalba ir
- Meninė dalis. Akademinei inscenizacijai BERN. BRAZDŽIONIO monodramos "Vaidila Valiūnas". Ją atliks Clevelando aktoriai su Čiurlionio ansamblu bei kanklių orkestru.

Režisierius Z. PECKUS, dirigentas A. MIKULSKIS, kanklės — ONA MIKULSKIENĖ, chormeisteris RYTAS BABICKAS.

Ižanga — auka, nemažiau vieno dolerio suaugusiam asmeniui.

Minėjimą ruošia LIETUVOS LAISVĖS SUKILIMUI MINĖTI KOMITETAS

PRAKILNI, BET IR SOPULINGA ŠVENTĖ

Šiemet rengta dviem tikslais: paminėti Kariuomenės šventę ir pagerbti didvyriškus Simo Kudirkos žygius. Todėl susijungė Ramovės ir ALTos Clevelando skyriai. Surengta lapkričio 23 d. šv. Jurgio bažnyčioje ir šios parapijos svetainėje.

Tėvynės Garsų radijas, J. Stempušio vadovaujamas, jau lapkričio 26 d. sėkmingai paminėjo, išmanus ir išradingo vadovo sudarytoji programa maloniai nuteikė klausytojus seniai begirdėtomis šauniomis kariškomis dainomis. ALT skyriaus pirmininkas inž. A. Pautienis kruopščiai išdėstė Simo Kudirkos žuolį į laisvę ir siaubingas kančias.

Bemaž pilnon bažnyčion įnešta 10 įvairių organizacijų vėliavų. Ramovės valdybos nariui A. Jonaičiui vadovaujant, sugausia ir daugumoje uniformuota palyda.

Šv. Mišias atšako ir pamokslą oriai atliko klebonas kun. B. Ivanauskas. Apsčiai skelbė nepriklausomos Lietuvos ir jos kariuomenės žygius duomenis bei žūtbūtinę Simo Kudirkos kovą prieš pavergėjus.

Giedojo parapijos chorai, muz. Pr. Ambrazo vadovaujamas ir solistė N. Braziulienė, papuošdama maldingas nuotakas dviem kūriniais: J. Naujailio -- Kai širdį tau skausmas ir Fr. Schuberto -- Ave Marija (vertimas pačios solistės). Lengvo balso solistė giedojo labai jautriai ir paveikiai. Atspalviai muzikalūs, tarpais lėpūs,

bet ne baimingi. Platumo ar giedro galingumo irgi pakako. Sunku būtų nuspręsti, kuris kūriny pasiekė didesnio tobulumo. Patyrus muzikas Pr. Ambrazas vargonais lydėjo rūpestingai, stiprindamas arba švelnindamas įtaigas. Muzikiniai pavaldai atbaigti pavyzdinčiai.

Susirinkus svetainėje per 300 narių bei svečių, iškilminge pradžioje sumanus ir visados energingas Ramovės skyriaus pirmininkas V. Knistautas. Scenoje raiškiai Simo Kudirkos paveikslas, aiškiai nukreipias mintis bei jausmus į Simo Kudirkos tragediją. Įnešamos vėliavos, JAV bių ir Lietuvos himnus gieda operos solistas J. Kazėnas, jo stūni Broniui belydint pianinu. Sodrūs solisto balsas, nusiteikimas, įspūdingos pareigos ir kilnus turinys ne tik padarė, bet ir lyg nejučiomis įtraukia žiūrovus į giedojimą. Atrodo, kad himnams giedoti bei įprasminėti iš esmės labiau tinka baritonas, negu kuris kitoks balsas. Sūnus pritarė tiksliai. Ritmas ir sparta rodo geros darnos bei atsakinį go tikslumo pažymius.

Pagerbus žuvusius ir mirusius jausmingu susikaupimu, iškviečiami savanoriai - kūrėjai bei garbės svečiai, kuriems prisa gėles visados artima ir prielanki ramovėnų globėja Ir. Plechavičienė.

PLB-nės pirmininkas St. Barzdukas savo rimtai suplanuotame žodyje palietė ištisą eilę istorinių įvykių nepriklausomoje mūsų tėvynėje ir kariuo-

VIRŠUJE: Kariuomenės šventės ir Simo Kudirkos paminėjimas Clevelande. Prie mikrofono scenoje Ramovės skyriaus pirm. V. Knistautas. Apačioje iš kairės: ramovėnų garbės narys plk. Vladas Braziulis, LKDS pirm. A. Kasulaitis, ALT Clevelando skyriaus pirm. inž. A. Pautienis, PLB pirm. S. Barzdukas ir savanoriai - kūrėjai: dr. K. Pautienis, Vyt. Braziulis, K. Eidukaitis, J. Kašuba, J. Lozoraitis, St. Orant, V. Šenbergas, J. Urbšaitis ir A. Johansonas.

J. Carlos nuotrauka

menės gyvenime, atskleidamas svarbias ir įdomias sritis. Turinys nuosaikiai išdėstytas. Kiekvienas žodis brangus.

ALT-os skyriaus pirmininkas inž. A. Pautienis rekomenduoja LKDS pirmininką A. Kasulaitį, kuris ugingai apibūdina Simo Kudirkos žygius, tėvynės meilę, narsumą ir kančias. Tai yra gabus kalbėtojas. Bendras pobūdis, tonų bei priemonių įvairumas ir reikšmingas įkarštis

parodo daug poveikių visiems klausytojams.

Abiem kalbėtojam katučių plotas karštai ir nuoširdžiai.

Inž. A. Pautienis paskelbė rezoliuciją, siūstą JAV-bių prezidentui ir įvairiems valdžios pareigūnams. Rezoliucija tiksliai suredaguota. Mandagiai, bet griežtai išdėstyti skundai ir prašymai. Priimta vieningai ir dideliu įkarščiu.

Po šitokios trumpos programos maloniai pasivažiinta. Vyriausios šeimininkės St. Urbšaitienės didelėmis pastangomis ir neabejotinai nusimanytu parūpinta daug rinkinių patiekalų. Paslaugos uolios ir mandagios.

Prie baro puotauta irgi linksmiai. J. Miglinui ir J. Žagarskui visus skubiai aptarnaujant.

Rengėjai nusipelnė palankaus įvertinimo ir viešos padėkos. Vladas Braziulis

DIRVOS NOVELĖS PREMIJOS ĮTEIKIMAS

Dirvos šių metų novelės konkurso premija 500 dol. bus įteikta laureatei rašytojai - skautininkei Aurelijai Balašaitienei š. m. gruodžio 19 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Čiurlionio ansamblio namuose, Clevelando skautininkių draugovės ruošiamame laureatės pagerbime.

Skautininkė prof. Aldona Augustinavičienė Clevelando visuomenei pristatys laureatę.

Šios kasmetinės Dirvos novelės premijos mecenatas yra chigagietis Simas Kašielionis.

Clevelando lietuvių visuomenė maloniai kviečiama į šią kultūrinę sekmadienio popietę atsilankyti.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• "AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA", Leonardo Šimučio knyga, yra platinama Clevelande. — Kaina \$10.00. Galima įsigyti pas A. Pautienį, tel. 371-4168, arba kitus ALT Clevelando skyriaus valdybos narius.

F E M A L E

REIKALINGA PRITYRUSI SIUVEJA
PAVYZDŽIŲ GAMINIMUI
vyriškų drabužių pilnam išbaigimui.
Darbas ištais metus geroje sąlygoje.
WORK WEAR CORP.
1768 E. 25th St.
(South of Payne Ave.)
Cleveland, Ohio

(91-95)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Birutininkė Irena Plechavičienė, prisegusi visiems kūrėjams - savanoriams ir garbės svečiams gėles, sveikina su plk. Vladu Braziuliu, Vidury Jonaitę.

J. Carlos nuotrauka

Money, Advancement, Security ...

We're looking for the person who can take complete charge of a McDonald's restaurant—and who would like the responsibility that goes with it.

Our training program will expose you to such areas as, budget control, food control, floor supervision, food preparation, and many other aspects of our unique operation.

During your training we will place you in a store as close to your home as possible, we will put you on a starting salary of between \$7500-\$8500 (depending on qualifications) and you will be entitled to life insurance, major medical, paid vacations, and bonus incentives.

Automobile required.

If you want managerial responsibilities, an opportunity to advance, and are willing to work hard to further yourself,

— Area Code — 201

CALL 382-2500
ASK FOR MR. LOPRESTI

McDonald's is your kind of place.

An Equal Opportunity Employer

(91-93)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Taryba prašo visus lietuvius pasirašyti protesto peticiją, o taip pat rinkti parašus iš lietuvių draugų. Peticija jau paruošta ir siuntinėjama. Šią peticiją Amerikos Lietuvių Taryba yra nusistačiusi įteikti prezidentui R. Nixonui ir taip pat Jungtinėms Tautoms. Norima surinkti mažiausiai 100,000 parašų.

Pasirašydami šias peticijas ir rinkdami parašus, mes vieningai parodysime savo protestą prieš Lietuvos okupaciją, religijos persekiojimą Lietuvoje, lietuvių laisvo apsisprendimo teisių paneigimą ir brutalų Simo Kudirkos laikymą kalėjime.

Tad visi vieningai ir skubiai rinkime parašus. Visais klausimais kreiptis į ALT centrą: 2606 West 63 St., Chicago, Illinois 60629; tel. 778-6900, arba 778-6901.

• Paštas rekomenduoja prieššventinius siuntinius ir laiškus išsiųsti iki gruodžio 10 d. lokalius ir užmiestinius, gruodžio 13 d. oro pašto siuntinius ir užjūrio kraštus ir iki gruodžio 15 d. sveikinimo korteles vietoje.

• Svetimšalių, neturinčių JAV pilietybės, registracija bus vykdoma ateinančiais metais nuo sausio 3 iki 31 d. visose pašto įstaigose įteikiant užpildytas korteles. Neužpildžiusių korteles galės būti baudžiami.

• ŠALFASS metinis suvažiavimas įvyksta gruodžio 11-12 d. Detroit, Continental Congress viešbutyje, 12800 Michigan Ave., Dearborn, Mich. Bus valdomųjų organų rinkimai ir svarstomi kiti sportiniai reikalai.

• Lietuvių žurnalistų sąjungos darbas žymiai palengvėtų, jei atsiliėtų visi nariai. Patikrinus kartoteką, rasta, kad daug sąjungos narių nėra užsimokėję nario mokesčio, neatsiskaitę už siuntintus LŽS leidinio "Pranešėjo" kelis paskutinius numerius. Centro valdyba pageidauja, kad sąjungai priklausą nariai

būtų aktyvūs ir jaustų glaudų tarpusavio ryšį. Visais piniginiiais reikalais sąjungos nariai kreipiasi į CV išdininką Jurgį Janušaitį, 2534 West 69 St., Chicago, Ill. 60629.

• Dr. J. Jurgilas, gyv. Granada Hill, Calif., užsimokėdamas prenumeratą, pridėjo Dirvai paremti auką 25 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Alfonsas Pimpė, gyv. Chicagoje, padidino savo įnašą Vilties draugijoje 10 dol., tokiu būdu dabar yra įnešęs 110 dol.

• Prel. M. J. Urbonas, šv. Juozapos parapijos DuBois, Pa., klebonas parašė ir išleido 150 religinio turinio eilėraščių. Knyga nedidelio formato — 92 psl. Kaina nepažymėta.

• Stefaniya Rudokienė, aktyvi Amerikos lietuvių tautinės sąjungos darbuotoja, ilgametė Chicagos skyriaus valdybos narė, eilės kitų lietuviškų organizacijų veikėja kalba paskutiniame Laiškai Lietuviams žurnalo parengime. Ji neseniai grįžusi iš atostogų, kurias praleido Hot Springs, Arkansas, vėl aktyviai įsijungė į visuomeninę veiklą.

• II Teatro festivalyje, kurį Chicagoje surengė LB kultūros fondas, žymenų skyrimo komisija geriausiu teatro grupe pripažino Los Angeles Dramos sambūrį,

Skulp. Prano Baltonio parodą atidarant. Iš kairės: V. Selenis, skulpt. Pranas Baltonis ir ponis, dr. J. Mikulionis ir kt.

K. Sragausko nuotrauka

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Lapkričio 27 d. įvykęs Lietuvių Namų D-jos ir Dariaus ir

rež. Dalios Mackialienės, festivalyje suvaidinęs Algirdo Landsbergio "Paskutinis piknikas".

Žymuo už geriausias dekoracijas paskirtas Chicagos LB Jaunimo teatrui, rež. Marija Smilgaitė, už geriausius kostiumus — Hamiltono lietuvių dramos grupėi Aukuras, rež. Elena Dauguvietytė-Kudabienė.

Trečiasis teatro festivalis įvyks 1974 metais.

• JAV LB Centro Valdyba dėkoja visiems prisidėjusiems prie LB rugsėjo mėnesio vajuos, Aukuras prašoma siųsti naujam Centro Valdybos finansų tvarkytojui Petriui Mitalui, 7322 Oak Avenue, Philadelphia, Pa. 19126.

• Dr. Vanda Sruogienė š. m. gruodžio 12 d., 3:30 val. p. p. Chicagoje, Lietuvių kultūros muziejuje, 4012 Archer Ave. skaitys viešą iš Lietuvos istorijos paskaitą, kurį bus iliustruota skaidrėmis.

Visi lietuviai besidomį Lietuvos istorija, kviečiami gausiai atsilankyti. Įėjimas laisvas.

Girėno klubo balius buvo gausus ir gražiai praėjo.

Balių atidarė Alfonsas Juška ir savo tartame žodyje pažymėjo, kad už Lietuvių Namus pasiūstas paskutinis čekis ir namai jau išmokėti, Lietuvių namai yra jaukūs ir gražūs viduje bet jų išorė ir automobiliams pastatyti aikštė sutvarkyti reikalinga daug darbo ir pinigų.

Meninę dalį atliko Clevelando vyrų oktetas su sol. I. Grigaliūnaitė, vadovaujant Rytui Babickui.

Svečiams be perstojo plojant oktetas dar padainavo vieną dainą.

Alfonsas Juška padėkojo oktetui ir sol. I. Grigaliūnaitė, o p. Velevičienė visiems prisegė po gėlytę.

Jonas Atkočaitis papasakojo kokius vargus ir rūpesčius turėjo iki nupirko šiuos namus. Taip pat išvardino ir visus buvusius L.N.D-jos pirmininkus: Kostą Jurgutį, Vincą Šarką, Joną Gaižutį ir dabartinį dr. Vytautą Milerį. Taip pat pristatė svečiams Juozą Pauliką, kuris be jokio užmokesčio jiems talinkininkauja ir daug darbų ten atlieka.

L.N.D-jos ir Dariaus ir Girėno klubo p-kas dr. Vytautas Mileris tartame žodyje pažymėjo, kad Lietuvių Namai nors ir išmokėti, bet jie dar turi \$3,000, privačių skolų ir visų pareigų atėjus, ne tik skaniai pavalyti, gražių dainų pasiklausyti ir pasižioti, bet ir namus paremti. Jis perskaitė sąrašą balius me-

Federalinės valdžios mėsos ir paukščių kontrolės veterinarijos daktaras Kazys Krivickas Scrantone, Pa. buvo apdovanotas pasižymėjimu (The Certificate of Merit) ir 250 dolerių premija.

Dirbdamas United States Department of Agriculture kaip federalinis mėsos ir paukščių inspektorius, daktaras Krivickas buvo išskirtas iš visos Amerikos inspektorių, kaip stropus ir tarnyboje išskirtinas kontrolierius. Tokių parinktųjų buvo keliolika visoj USA mėsos kontrolės tarnyboje; daktaras Krivickas, turintis, pirmas lietuvis v. daktaras užsipelnęs tokį atžymėjimą.

Daktaras K. Krivickas buvo atkeltas į Pensilvaniją iš New Yorko valstijos, jau virš 8 metų gyvena Clarks Summit, Pa. su šeima. Scrantono ir apylinkės lietuviai, kurių nemažai dirba mėsos paruošos fabrikuose, labai vertina savo daktaro pasisekimus ir už jo nuosirdų artumą saviesiems, linkėdami ir tolimesnio pasisekimo. Nuotraukoje dr. K. Krivickas (dešinėje) priima iš dr. Oscar R. Rainors pažymėjimą.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

tu įteikusių po \$100. Štai jie: Ona ir Juozas Briedžiai, Vanda Nalikauskas, Vacys Urbonas, Eugenija Bulatienė, Regina Duobienė, Aldona ir Dovetas Dulaitis, Algis Atkočaitis ir Lina Tatarūnaitė.

Balius buvo labai turtingas maistu, Svečiai valgė, gėrė ir nieko jimes netrūko. O linksminosi net iki 2 val. ryto. Vyrų sioji maisto šeimininkė buvo Bronė Kiaulėnienė su savo štabu.

• SKULP. PRANO BALTONIO parodos atidarymas įvyko lapkričio 28 d. Lietuvių Namuose. Parodą studentų vardu atidarė Vladas Selenis ir pristatė studentus atstovaujančią naują valdybą (studentai visi buvo išvažiavę į suvažiavimą Toronto).

Skulpt. Prano Baltonį pristatė ir apie jo darbus kalbėjo dr. Jonas Mikalionis. Pranas Baltonis iš medžių šaknų sukuria įvairių figūrų: gėles, paukščius, gyvulius ir žmones. Ten galima rasti velniukų ir angelukų. Jo mitri akis kiekvieną šaknį apžvelgia ir tuoj nustato ką iš jos galima išdrožti — pasakė dr. Jonas Mikalionis. Toliau jis kalbėjo kaip tos šaknys yra gaunamos ir prirengiamos apdirbimui.

Skulpt. Pranas Baltonis šios parodos rengėjams ir prie jos prisidėjusiems, o taip pat visiems svečiams į ją atsilankiusiems padėkojo. Visi svečiai buvo vaišinami kavute ir skaniais pyragaičiais. Parodą applanke ir jos atidaryme dalyvavo daug svečių.

• JŲ ŠAULIŲ "ŠVYTORIO" kuopos šauliai už talpinimą Dirvoje įvykdo aprašymų, iš savo balius likučių, kuris buvo suruoštas lapkričio 20 d. Lietuvių Namuose, Dirvos paraimimui paskyrė auką \$8,00

• SKULPT. PRANAS BALTONIS iš savo skulp. šaknų parodos Detroito paskyrė \$5,00 ir per A. Grinių prisiuntė Dirvai.

• "AUŠROS" lituanistinės mokyklos Kalėdinė eglutė įvyks gruodžio 12 d. 12 val. Lietuvių Namuose. Bus vaidinimai, eglutė ir vaišės ir kalėdų senelis. Tėvai ir svečiai yra kviečiami atsilankyti.

• LIETUVIŲ FONDO Detroito Vajaus Komiteto posėdis įvyks gruodžio 12 d. 12 val. Lietuvių Namuose.

• LŽS-GOS DETROITO skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko lapkričio 28 d. Dalyvavo 12 narių. Susirinkimą pravedė pirm. Stasys Garliauskas, sekretoriavo Marija Sims, Revizijos komisijos aktą perskaitė inž. Vytautas Kurkus. Skyriaus kasoje yra \$53,80, išrinkta 1972 metams nauja skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Vladas Selenis, sekretorius Alfonsas Žiedas ir išdininkas Antanas Grinius. Į revizijos komisiją išrinkti: inž. Vytautas Kurkus ir Vladas Mingėla. Atstovais į DLOC: inž. Jonas Gaižutis ir Alfonsas Žiedas.

PARAMA DIRVAI

Atsiliėpdami į prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

B. Snarskis, Brecksville... 10,00
Rūta Inc., Santa Monica ... 10,00
V. Žilinskas, Fort Lee 10,00
J. Žukas, Brooklyn 2,00
J. Michniewicz, Richmond Hill 2,00
D. Surantas, Rockford ... 2,00
R. Tamulionis, Detroit ... 2,00
T. Dulieba, Euclid 7,00
Ramovė, Bostono Sk. 10,00
ALTS Detroito Sk. 20,00
P. Sakas, Rimforest 12,00
B. Raugas, Cambridge 1,00
A. Weisbecker, Melbourne Beach 7,00
V. Augustis, Dayton 3,00
V. Prusaitis, Canada 7,00
K. Chesonis, Baltimore ... 2,00
K. Ožolas, Elizabeth 2,00
R. Nelsas, Fullerton 2,00
G. Dargienė, Pittsburgh .. 25,00
K. Krulikas, Richmond Hill 2,00
J. Naras, Philadelphia 2,00
C. Oksas, Chicago 2,00
Kanados Lietuvių Dienos Rengimo K-tas 15,00
Lietuvių Enciklopedija, Boston 5,00
A. Rukštelė, Chicago 5,00
S. Pladys, Cleveland 3,00
ALTS Clevelando Sk. 20,00
ALTS New Yorko Sk. 5,00
J. Šilgalis, Baltimore 2,00
S. Žadeikis, Forest Hills 2,00
K. Mikolajūnas, Chicago .. 2,00
B. Kasakaitis, Chicago 7,00
S. Kašėlionis, Chicago ... 4,00
J. Andrašūnas, Chicago 20,00
J. Damiliauskas, Stamford 4,00
J. Mačys, Cleveland 5,00
B. Klovas, Chicago 7,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

kas, sekretoriavo Marija Sims, Revizijos komisijos aktą perskaitė inž. Vytautas Kurkus. Skyriaus kasoje yra \$53,80, išrinkta 1972 metams nauja skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Vladas Selenis, sekretorius Alfonsas Žiedas ir išdininkas Antanas Grinius. Į revizijos komisiją išrinkti: inž. Vytautas Kurkus ir Vladas Mingėla. Atstovais į DLOC: inž. Jonas Gaižutis ir Alfonsas Žiedas.

Vytautas Alantas naujai valdybai palinkėjo sėkmės, o Vladas Selenis pakvietė į St. Butkaus šaulių moterų susirinkimą vaišėms ir kavutei. Susirinkimui ir moterų sekcijai vadovauja Bronė Selenienė. (ag)

DIRVAI REIKIA 500 PRENUMERATORIŲ!

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Ieškome 500 naujų prenumeratorių! Šia proga naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, studentams, gyvenantiems prie universitetų — \$6.50.

Siunčiu dol. ir prašau Dirvą siuntinėti 1 metus šioms naujiems skaitytojams:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojo pavardė ir vardas

Adresas

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir atsiuntęs pinigus, gauna dovanų knygą.

Mylimai žmonai ir motinai

LIUDVIKAI

KRAUKLYTEI-MATUKIENEI

mirus, vyrui dr. ANTANUI MATUKUI, sūnums dr. ANTANUI ir LIUDUI, dukterims REGINAI ir ses. BERNADETAI, nuoširdžią užuojautą reiškia

Ohio Fraternitiečiai

A + A

ANTANUI VENIUI

Korp. Neo-Lithuania filisteriui mirus, Jo broliui JONUI ir kitiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą

Korp. Neo-Lithuania Valdyba
Chicagoje